

Sid 2 **LEDAREN:** Skolmassakern i Pakistan visar våldets avgrundsdjup. Men världen får inte skrämmas till tystnad. Malalas exempel förpliktar.

FREDAG 2 JANUARI. NR 1/2015

Lyft på luren och samtala med Gud

Sidan 20

Hallå?

Det här hände år 2014

Sidan 4

Forskar i religion i skolan

Sidan 2

Tiden rann ut – mannen går fri

De grova övergreppen i Esbo aktualiserar frågan om preskriptionstiden för sexuella brott mot minderåriga är för kort. **Sidan 6**

Gregorios – segrare i treenighetstvisten

Sidan 14

Konsten att fira i Lovisa

Sidan 12

Mister Fairtrades vrede

Sidan 13

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Låt det här bli Malalas år!

KP EN NYÅRSBÖN stiger ur förtvivlan och vanmakt över att sju beväpnade män skjuter skolbarn till döds, skjuter barn för att döda.

De pakistanska talibanernas (TTP) attentat mot skolan i nordvästra Pakistan strax före jul har sänt en chockvåg över världen – en våg som rör sig över religions- och nationsgränser.

Ingenting, ingenting rättfärdigar ett våld som riktar sig mot de mest försvarslösa. ”Soft target” har de kallats i nyhetsrapporteringen, ”mjuka mål” alltså. Frånsett det faktum att varje människokropp som träffas av en kula är mjuk – och att även den kroppen någon gång har varit ett barns – så väcker dådet en instinkt som säger att det här är fruktansvärt fel. Analytiker i både den västerländska och den islamiska världen konstaterar därför att TTP har gått över gränsen. Det att skolan har kopplingar till armén – som på senare tid trappat upp kampen mot terrorismen – rättfärdigar inte blodbadet i allmänhetens ögon. BBC:s politiske expert Aamer Ahmed Khan tror att dådet i själva verket kan bli ett vägskäl för landet. Nu kan TTP själva ha sett till att pakistansk militär och landets politiker finner varandra och sätter kraft bakom ansträngningarna att få stopp på laglösheten i de nordvästra områdena. De nationella politikerna har hittills reagerat svalt inför arméns general Raheel Sharifs operation mot terroristgrupperna i landet. De attityderna kan nu svänga, samtidigt som folk överlag tappar eventuella sympatier för talibanerna som representanter för vanligt folk.

PÅ SINA håll höjs röster för att tuga ihjäl terror. Det finns de som anser att all publicitet för grupper som TTP, IS, Al-Shabaab och likasinnade är av ondo. Men de 141 barn som dog är värda mer än så. De valde aldrig att bli martyrer och ska inte heller förhållas för något som aldrig borde ha drabbat dem. Men de får inte heller glömmas och gömmas.

Några veckor innan de dog hade de bevittnat hur deras föredöme Malala Yousafzai, från samma region, fått ta emot Nobels fredspris för sin kamp att få gå i skola. Hon som fått bli symbolen för alla flickors rätt till utbildning, i våldets mitt och trots ett kompakt motstånd från ett patriarkat som känner sina grundvalar darra. Låt dem darra! Låt dem falla!

LÅT DETTA bli ett år för barn och unga som får lära sig färdigheter som gör att de bättre kan stå emot våld och terror. För lärare som satsar sitt liv.

För alla som får gå i skola utan hot, gratis och väl ordnat. Låt det här bli Malalas år. Ett år när indignationen vinner över rädslan.

Det är samma gruppering som hotar hennes liv som veckan innan jul hänsynslöst släckte andras liv och lärdomslust. Malala själv kommenterar tragedin med att hon och miljoner andra sörjer de döda barnen, hennes ”syster och bröder”. Men hon tillägger: de kommer aldrig att besegra oss!

Om hon kan och vågar hoppas så är vi också skyldiga att göra det.

”Låt det här bli ett år när indignationen vinner över rädslan.”

PROFILEN: HARRIET ZILLIACUS

”Det är enögt att se människor eller kulturer som enskilda öar.”

Bejaker kulturell mångfald

Mångkulturalitet alltid legat nära hennes hjärta. I sin avhandling har Harriet Ziliacus forskat i smågrupper i religion och livsåskådning. – Jag har sett att mångkulturalitet inte alltid är konfliktfritt.

TEXT OCH FOTO:
TOMAS VON MARTENS

Harriet Ziliacus har studerat pedagogik och filosofi. Valet av ämne för doktorsavhandling växte ur hennes intresse för mångkulturalitet och pluralism i samhället.

– Forskningen i mångkulturell utbildning har tills början av 2000-talet koncentrerat sig starkt på etnicitet och invandring, medan religion ofta lämnats helt utanför det mångkulturella. Men bland annat på grund av att terrorism med religiösa förtecken fått allt mera plats i medierna och debatten, har religion också fått en alltmer central roll.

Relationerna mellan religioner och olika livssyner har även fått allt större synlighet i olika överstatliga sammanhang som exempelvis i Europa-

rådets rekommendationer om religion som en dimension inom mångkulturell utbildning.

– Allt det här har bidragit till ett större intresse för hur vi hanterar religioner och olika livssyner i dagens skola.

I Finland har det diskuterats en hel del kring religionsundervisningen i skolorna.

– Den finländska undervisningsmodellen med separata grupper i religion och livsåskådning framstår internationellt sett som en intressant modell som det hittills forskats väldigt lite i.

Ett par veckor före jul doktorerade Ziliacus i pedagogik. Hon har gjort en deltagande observationsstudie i fem åskådningsklasser i en skola i klasserna 1–6, och en intervjustudie med

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Johan Sandberg

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

HARRIET ZILLIACUS

DOKTORERAT OM HUR UNDERVISNINGEN I MINORITETSRELIGIONER OCH LIVSÅSKÅDNING STÖDER ELEVERNAS IDENTITETER OCH INKLUSION I KLASSERNA 1-6.

ARBETAR SOM AMANUENS VID YRKESHÖGSKOLAN ARCADEA. HON ANSVARAR FÖR STUDENTKONTAKT OCH -RÅDGIVNING I STUDIEPLANERING OCH ANDRA UTBILDNINGSPRELATERADE FRÅGOR.

UNDERSTÖDER BRÄNDÖMODELLEN: ELEVERNA I LIVSÅSKÅDNING OCH RELIGION HAR DE TIMMAR GEMENSAMT DÄR ÄMNET SAMMANFALLER I LÄROPLANERNA. KYRKPRESSEN HAR SKRIVIT OM BRÄNDÖMODELLEN I NR 13/2014.

rare, anses vara berikande och att det finns mycket positiv nyfikenhet på olika religioner. För många elever utgör religionen en identitet bland många andra som de också kan vara stolta över.

Zilliacus säger att det ändå ännu är vanligt att man ser på olika kulturer och religioner som avgränsade från varandra.

– Men så är det ju inte egentligen utan det sker hela tiden ett utbyte och en växelverkan mellan olika kulturella sammanhang. På samma sätt är vi som människor inte heller avskilda från varandra utan vi får hela tiden influenser från många håll. Det är enögt att se människor eller kulturer som enskilda öar.

Hon tycker att det är viktigt att se att eleven inte är fixerad vid en särskild religiös identitet, utan hon eller han utvecklar hela tiden sina olika identiteter och kan även omfatta nya.

Roligt att ha sin egen grupp

I en av sina studier ville Zilliacus veta hur eleverna upplevde, det att tillhöra en åskådningsgrupp.

– För flertalet var det en positiv upplevelse. Det kändes roligt att få vara med i en liten grupp. I en liten grupp finns det större möjligheter att exempelvis använda olika slags undervisningsmetoder och att göra utflykter, och en familjär gemenskap kan uppstå.

Men så fanns det också elever som kände sig isolerade och annorlunda för att de inte var en del av majoriteten.

– Det kunde ta sig uttryck i en ovilja att berätta åt andra att man deltog i undervisningen i en åskådningsgrupp. Det här tyder på att det var känsligt för dem, och att det fanns en rädsla för att bli utsatt för fördomar.

Det framkom också många utmaningar, bland annat strukturella. Långt mindre än hälften av lärarna i minori-

tetsreligion har behörighet. Orsaken är bland annat att det krävs goda språkkunskaper för universitetsstudier. Den kunskapen saknas i många fall hos de personer som skulle vilja bli lärare i minoritetsreligioner, eftersom de ofta har invandrarbakgrund.

– De finns till exempel bara ett fåtal utexaminerade behöriga lärare för dem som har islam som minoritetsreligion.

Det finns också brister i läroböcker, i hur undervisningen organiseras och i hur tidscheman läggs upp. Lärarna besöker upp till 17 olika skolor, och har ofta knappt med tid att röra sig från skola till skola. Elevernas läsordningar fungerar ej heller alltid.

– I islam och ortodox kristendom kan undervisningsgrupperna bestå av upp till 30 elever i åldersintegrerade grupper. Det är mycket krävande för läraren.

Lärarna upplevde sig ofta inte som jämlika med den övriga lärarkåren.

– Lärarna själva talade om att det generellt sett går mot det bättre. Men det finns exempel på lärare som stöter på diskriminerande attityder från andra lärare på skolan, och där kollegialt stöd saknas helt och hållet.

En särskild utmaning är att det finns lärare som tenderar att ta elevens religiösa identitet för given.

– Det finns nämligen en stor variation hos eleverna gällande hur starka deras band till den egna religiösa traditionen är. De finns elever som starkt socialiserats in i traditionen medan andra har mycket svaga band eller inga alls. Sen finns de elever som i sin hemmiljö har flera religioner.

Under intervjuerna kom det fram att läraren ibland tar elevens identitet för given och ser den som knuten till en särskild tradition.

– Det här kan vara en orsak till att vissa elever har svårt att hitta sin plats i gruppen och kan känna sig utanför.

31 lärare och 3 lärarkoordinatorer i huvudstadsområdet.

Positiv till Brändö-modellen

– I det långa loppet ser jag en utveckling mot en mera gemensam undervisning och behandling av olika religioner och världssyner. Jag ser exempelvis positivt på den så kallade Brändö-modellen som diskuterats mycket i offentligheten.

I den finska högstadieskolan i Brändö i Helsingfors prövar man ett nytt koncept.

– Elever som har livsåskådning och religion har vissa gemensamma timmar. De gäller teman och ämnen som sammanfaller i bägge gruppernas läroplan. De kan vara krävande för skolan att organisera men det skapar kontakt

mellan de olika elevgrupperna, vilket bland annat ger möjligheter till att undvika att elever känner sig isolerade i de enskilda undervisningsgrupperna. Eleverna kan också få fler intryck och ökad förståelse för olika religioner och livssyner.

Zilliacus egen grundläggande inställning till livet är att hon vill bejaka mångkulturalitet och pluralism.

– Men jag har också sett att mångkulturalitet inte är konfliktfritt.

Bland lärare och elever i hennes studie förekom det konfliktfyllda situationer och enskilda fall av diskrimination och intolerans.

– Ändå underströk många lärare att de upplever att den religiösa mångfalden generellt bland både elever och lä-

PEDAGOGISKA FAKULTETEN finns i Kronohagen i Helsingfors med utsikt mot Hag-näs torg.

Bor du i Bromarv, Ekenäs, Karis, Pojo, Snappertuna eller Tenala?

Få KP hem 2015!

Ekenäsnejdens svenska och Karis-Pojo församlingar sponsrar din privata prenumeration på tidningen nästa år. På det sättet får du tidningen direkt hem i postlådan.

Ta kontakt med ditt pastorskansli för mer information!

Ekenäsnejden (019) 241 1060
Betjäningsspunkt Tenala (019) 245 0550
Karis-Pojo (044) 755 3625

En privat årsprenumeration på Kyrkpressen kostar 65 euro. Nappa på erbjudandet nu om du vill ha en regelbunden hälsning från den kyrka du tillhör!

KP Kyrkpressen
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn: 040 831 6614

Äktenskapet den stora snackisen nyhetsåret 2014

ÅRSKAVALKAD. År 2014 präglas diskussionen i kyrkan av den könsneutrala äktenskapslagen, församlingsvalet och strukturreformer.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

”Jag uppmanar alla finländare att ivrigt delta i diskussionen om en mera etisk marknads ekonomi.”

Finansminister Jutta Urpilainen diskuterade i januari marknadsekonomi med ledarna för de tre största kyrkorna i Finland.
FOTO: CHRISTA MICKELSSON

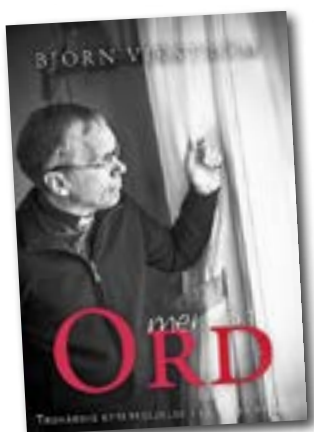

”En stor del av världens befolkning kan inte äta kött av olika orsaker, och att äta kött varje dag är inget mänskligt har hållit på med särskilt länge.”

Liisa Mendelin om Ungdomens Kyrkodagars beslut att som solidaritetshandling införa en köttfri dag på UK. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

”Det handlar om att koppla bort myndighetsrollen.”

Björn Vikström talar i herdebrevet Mer än ord, som utkom i början av 2014, för möjligheten att kyrkan avsägar sig vigselrätten. Han både kritiserar och hyllas för sitt initiativ, som ska ses som ett led i diskussionen om könsneutral äktenskapslag.

”Det är fortsättningsvis möjligt att ordna skolgudstjänster och religiösa morgonsamlingar i skolorna.”

Kyrkostyrelsens kanslichef Jukka Keskitalo kommenterar riksdagens grundlagsutskotts betänkande om religiösa evenemang i skolor. Biträdande justitiekansler Mikko Puumalainen uppmanade i mars Utbildningsstyrelsen att se över sina direktiv till skolorna gällande ordnandet av traditionella och religiösa fester i skolorna.
FOTO: KYRKANS BILDBANK

”Kan väcka den björn som sover.”

Kyrkomötesombud Stig Kankkonen om ombudsinitiativet att radikalt se över och krympa ner kyrkans administration och centralorganisation.

– Vi måste titta på om kyrkans struktur överhuvudtaget motsvarar dagens och framtidens krav. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

”Vårt mål är att barn och ungas röst ska höras mera i församlingarna.”

Sakkunnig i barn- och familjefrågor Ann-Mari Holländer om det att alla beslut som fattas i kyrkliga organ från och med 2015 ska föregås av en konsekvensanalys där barnen hålls i åtanke. Men beslutsfattarna måste inte formellt höra barnen, och förbises de leder det inte till några sanktioner.

”Det här är en fråga som vi inte kan bli eniga om. Varken i FMS, i kyrkan eller internationellt.”

Mika Vähäkangas på Finska Missionssällskapets årsmöte där styrelsen ålades att se över sin teologiska linje och rekryteringspolicy. Bakgrunden var ett beslut från 2013 att sända ut två män som lever i registrerat parhållande som missionärer.

”Jag gör inte skillnad på tillfällen så länge jag får predika Guds kärlek och frälsning.”

Bo-Göran Åstrand om sitt deltagande som predikant på regnbågsgudstjänsten som ordnades i samband med Pride-festivalen i Jakobstad i juli. FOTO: JOHAN SANDBERG

”På många håll verkar man vara igång medan tidtabellen kanske kommer som en överraskning för en del.”

Kalle Sällström om startskottet för valhösten och kampanjen Tro på det goda. Kyrkan satsade på en stor synlighetskampanj inför valet i november. Den 15 september skulle kandidaterna vara uppställda. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

”Hade vi haft ett direkt val hade vi inte heller på samma sätt varit tvungna att bära ansvar för det efteråt.”

Petrus församlingsråds viceordförande Caroline Sandström om kyrkoherdevalet i församlingen. En lagändring som trädde i kraft 2014 gav församlingsråden möjlighet att indirekt välja kyrkoherde.

ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN
FOTO: ULRIKA HANSSON

”Den är en kärleksfull hyllning till KAJs fantastiska *Jão náo e ja nã YOLO ja náo.*”

Gänget bakom låten *Jão náo e ja* på *HD ja náo*, höstdagarversionen av den oändligt populära låten av den österbottniska humorgruppen KAJ.

”Det verkar inte finnas utrymme i offentligheten att diskutera kärlek och hur människor mår.”

Statsminister Alexander Stubb i den offentliga diskussionen med ärkebiskop Kari Mäkinen inför församlingsvalet i november. FOTO: AARNE ORMIO/KYRKANS BIBLBANK

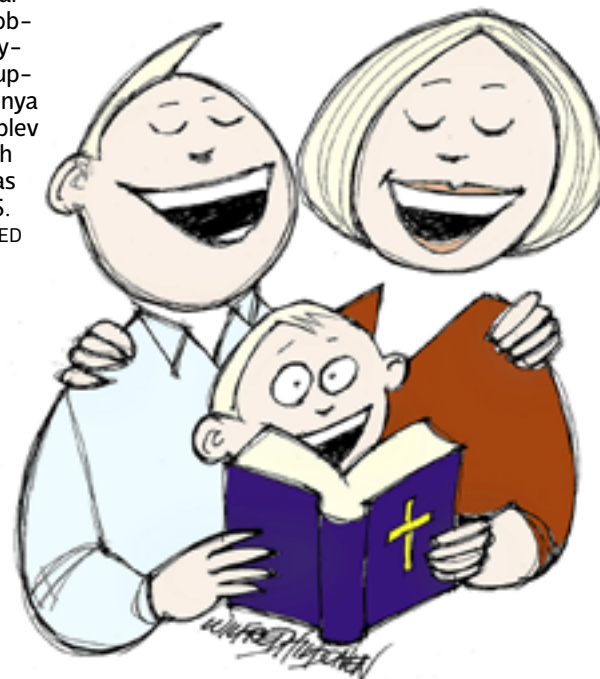

”De Pörtombor som är under femtio år gamla har aldrig tidigare röstat i ett församlingsval.”

Viceordförande i kyrkorådet i Närpes Johan Pätt om församlingsvalet i Närpes församling. Röstningsdeltagandet i hela landet minskade från 17 % 2010 till 15,5 % i årets val. Valet gick av stapeln på farsdagen, den 9 november.

”Materialet har varit enormt under dessa tre år.”

Karin Erlandsson, en av medlemmarna i arbetsgruppen som jobbat med psalmförnyelsen, om arbetsgruppens 150 förslag till nya psalmer. Förslaget blev klart i november och förväntas godkännas av kyrkomötet 2015.
ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

”Inget äktenskap förlorar sin betydelse, kyrkans tro är inte hotad, ingens människovärde minskar.”

Ärkebiskop Kari Mäkinen om riksdagens ja till lagändringen som gör äktenskapslagstiftningen könsneutral. Utta-landet på Facebook i slutet av november tros ha lett till årets rekord i människor som lämnade kyrkan. Tidigare under året bad Mäkinen offentligt om ursäkt för hur kyrkan behandlat de sexuella minoriteterna.
FOTO: CHRISTA MICKELSSON

I DAG är alla som jobbar med barn skyldiga att anmäla misstankar om övergrepp. Så var inte fallet då gärningsmannen härjade i Esbo svenska församling.

Manipulerade offren till tystnad

ÖVERGREPP. En utredning efter misstänke om övergrepp ska ha gjorts redan på 1970-talet i Esbo svenska församling.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Rättspsykolog **Julia Korkman** har då hon gjort utredningen över sexuella övergrepp i Esbo svenska församling under 70- till 90-talet fört diskussioner med, utöver offren, över tjugo personer som verkat i församlingen. De händelser som målas upp i rapporten vittnar om en församling som lider av inre stridigheter.

– Min bedömning är att splittringen allvarligt försvårat hanteringen av misstankarna, säger Korkman.

Hon lyfter fram att många menar att det varit svårt att ta upp övergreppen på grund av ungdomsledarens starka position i församlingen och eftersom han var populär bland många.

– Två personer har uppgett att han försökt påverka de unga flickorna att inte träda fram. Många i församlingen har också vittnat om att de upplevt ungdomsledaren som hotfull. Enligt två personer har han startat en polisutredning mot kyrkoherden och en av de anställda inom församlingen som aktivt

Många i församlingen har också vittnat om att de upplevt ungdomsledaren som hotfull.
Julia Korkman

arbetade för att få klarhet i misstankarna om förseelser från ungdomsledarens sida.

– Rapporten framgår att åtta personer hört av sig med egna upplevelser. Alla flickor var i åldern 16-17 år vid tiden för de sexuella närmandena/övergreppen. De skildrade övergreppen har varierat från beröring och kyssar till, i två fall, upprepade samlag. En av de unga kvinnorna ska som 17-åring ha blivit gravid, och gjort abort.

Detta har hänt

Redogörelsen nedan baserar sig på Julia Korkmans rapport:

1970-talet – En misstänke om övergrepp har kommit till församlingens kännedom. Församlingen försöker utreda den. Det är möjligt att misstankarna sedermera fallit i glömska, eftersom den utförda utredningen gav intrycket att misstankarna varit falska.

1990 – En arbetsgrupp tillsätts i diskretion i församlingens råds krets. Dess uppgift är delvis att reda ut om det ligger något bakom ryktena om ungdomsledarens "flickaffärer".

Senare under 90-talet finns riktlinjer om att ungdomsledaren inte längre får vara ensam ansvarig för skriftskollägen, men trots det har han i stort sett ensam ansvarat för dem ännu under senare delen av 90-talet. Mot slutet av

90-talet har kyrkoherden enligt uppgift uttryckligen bett andra anställda hålla ögonen på ungdomsledaren och genast meddela om de ser något olämpligt. Många personer vittnar om att kyrkoherden i fråga var mycket beslutsam i sin strävan att bli av med ungdomsledaren. Detta sammanfaller med ytterligare en misstänke om övergrepp som kommit församlingen till känna.

Enligt flera personer kunde ungdomsledaren inte sägas upp, eftersom det inte kunde påvisas att han misskött sig. Församlingen är kraftigt splittrad beträffande ungdomsledaren och misstankarna mot honom, även om misstankarna mot honom i första hand gällt andra saker än de påtalade närmandena. Han uppges ha fått en skriftlig anmärkning beträffande andra förseelser än misstankar om sexuella övergrepp.

I två fall har det framkommit att de flickor som varit involverade i de misstänkta relationerna nekat till misstankarna. I ett tredje fall uppges församlingen ha uppmanat personerna i fråga att själva föra ärendet till polisen, vilket de inte gjorde. En av flickornas familj uppges sig ha blivit kontaktad av en advokatbyrå och varnad för rättsliga följder i fall de förtalar en anställd i församlingen. Kyrkoherden har också blivit uppringd av en advokatbyrå, och konstaterat att det måste handla

om ungdomsledarens advokat.

1999 – Ungdomsledaren blir avstängd från ett skriftskolläger, varpå ett disciplinärt förfarande påbörjas, med avsikt att avsätta honom från tjänsten. En utredningsman tillsätts, men processen avbryts i brist på bevis, vilket sedan leder till den juridiska process genom vilken ungdomsledarens arbetsavtal upphör. Utredningen är hemligstämplad, liksom det kontrakt som låg som grund för att den utpekade förövaren avgick från sin tjänst i församlingen. Enligt den information Julia Korkman fått har utredningen framför allt handlat om helt andra saker än misstankarna om övergrepp. Den anställda som uppgavs ha varit drivkraften bakom åtgärderna blev enligt uppgift hårt kritiserad av sådana inom församlingen som stödde ungdomsledaren.

2001 – Ungdomsledarens tjänsteförhållande upphör.

2004 – **Nina Wredlund** tar kontakt med nuvarande kyrkoherden och berättar om hur ungdomsledaren förgripit sig på henne. Inget händer.

Februari 2014 – **Nina Wredlund** träder fram i Västra Nyland. Biskop **Björn Vikström** konsulterar Korkman och ber senare om en utredning.

December 2014 – Utredningen är klar och offentliggörs. Alla brott har redan hunnit preskriberas.

ÖVERGREPP PRESKRIPTIONSTID

”Det tar tid innan drabbade är redo att vittna”

Biskop **Björn Vikström** anser att den utredning som **Julia Korkman** presenterat kring händelserna i Esbo svenska församling på 70-90-talen väcker ett behov att diskutera preskriptionstiden för

sexualbrott mot barn.

– Det har visat sig att det tyvärr ofta dröjer länge innan de drabbade är beredda att offentligt vittna om sina erfarenheter, vilket leder till att brotten i många fall blir kända först då de redan är preskriberade.

Då anklagelserna inte kan prövas av rättsväsendet kan de drabbade inte få upprättelse den vägen.

– Men kvinnorna har rätt att bli hörda och det är viktigt att deras erfarenheter nu fått synlighet.

Vilken är din bedömning, hade församlingen kunnat agera genom att anmäla ärendet tidigare?

– Det är möjligt, men min uppfattning är att kyrkoherden på 90-talet hade varit beredd att ta till alla åtgärder som fanns om

han upplevt att någon av offren varit beredd att träda fram och vittna, säger Vikström.

Vikström tycker att det är viktigt att diskutera vilket det bästa sättet är att hantera händelser som ligger långt tillbaka i tiden.

I samband med presskonferensen i december meddelade Julia Korkman att två andra misstänkta fall i Borgå stift

kommit till hennes kännedom.

– I ingendera fallet handlar det om offer som nu trätt fram. Det är personer som varit anställda i församlingar och som anser att gamla fall inte utretts tillräckligt och därför tagit upp saken.

Biskopen meddelar att han kommer att ta tag i misstankarna efter nyår.

CHRISTA MICKELSSON

Det är heligt att äta tillsammans

ÄTA TILLSAMMANS.

Kyrkpressens nya matserie ska bjuda på mat för den som vill lyssna och umgås i stället för att prestera i köket.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

Marta stressade i köket, Maria satt vid Jesus fötter och lyssnade till det glada budskapet. Det var Maria vi hade i tankarna när vi kläckte idén till Kyrkpressens nya matserie. Hurdan mat skulle Maria ha bjudit Jesus på om ingen Marta funnits? Kan-ske något både läckert och snabblagat?

Våra matskribenter är **Bianca Holmberg**, bekant från KP:s brödserie, och pensionerade KP-redaktören **Rolf af Hällström**. Holmberg tror att hon främst kommer att koncentrera sig på bakverk medan af Hällström är mer intresserad av vardagsmat.

Båda poängterar att mat är gemenskap, att det ligger något heligt över att dela en bit mat tillsammans. Och det behöver inte vara svårt bara för att det är gott.

– När jag spontant får lust att baka gör jag ofta något snabbt och enkelt, och folk tycker det är jättegott, säger Holmberg.

Rolf af Hällström tar avstånd från tanken på mat som en sorts tankning, något man måste ha för att orka vidare.

– För mig är gemenskapen viktig, och det att det ska vara vackert. Jag är nog med dukningen även om det bara är jag och min hustru **Lisa** som sätter oss ner för att dricka lite kaffe, säger han.

Mat att bli glad över

Båda två tycker att mat man lagar för någon annan är en sorts kärleksgärning. Det innebär inte att det behöver vara komplicerat för att det ska duga.

– När jag bjuder på nå-

BIANCA HOLMBERG ser på när **Rolf af Hällström** tar itu med smutsiga kaffekoppar på Kyrkpressens redaktion.

got gott brukar folk bli jättegglada. Och när de säger det till mig blir jag glad! säger Holmberg.

Rolf af Hällström bekänner att han egentligen inte kan laga mat. För honom är matlagning något han försökt lära sig på senare år, och han förlitar sig fortfarande på recept, medan Bianca Holmberg tycker om att testa sig fram.

– Jag hittar mina recept på nätet och får ofta receptångest. När jag väl valt vad jag ska göra brukar det gå bra, säger af Hällström.

Bianca Holmberg utgår för det mesta från de råvaror hon har.

– Och sedan tittar jag lite i kokböcker, testar något och ändrar friskt på recepten.

Ett recept per månad

När Bianca Holmberg bakar älskar hon att lägga i choklad, sirap, havregryn och vaniljsocker.

Rolf af Hällström har inga favoritråvaror, men han tycker att det är viktigt att prioritera närproducerat.

– Jag försöker utmana mig själv att låta bli Pirkka-på-

sarna och satsa på färska råvaror.

Bianca Holmberg och Rolf af Hällström turas om att bjuda på lättlagat och läckert. Vi presenterar ett recept per månad, vilket betyder att KP bjuder på tolv matupplevelser under år 2015.

Serien *Äta tillsammans* blir en uppföljare till receptserien *Kyrkkaffe* och fjolår-ets brödrecept i serien *Vårt dagliga bröd*.

Den som saknar gamla brödrecept hittar dem på kyrkpressen.fi under fliken "bloggar" och sedan "arkiv".

VÅGA FRÅGA

Ge rum för olikheterna

JAN-ERIK "NANNE" NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Att flytta ihop och leva i ett parförhållande har varit krävande för oss båda. Vi har båda levt länge ensamma tidigare och har våra egna vanor med oss i bagaget. Vad kan vi göra för att underlätta samlivet? Vad kan man kompromissa med?

VILJAN ATT samarbeta för att göra livet tillsammans lättare och beredskapen att kompromissa är två viktiga förutsättningar för att ett parförhållande ska fungera. Men hur ska man bära sig åt för att samarbetet ska löpa och de ständiga kompromisserna inte ska skapa le-

da? Det finns kanske inte några regler som gäller alla. Men det är viktigt att prata igenom det hela med varandra. Sätt ord på vad som är viktigt för er, lyssna på varandra. Det farligaste man kan göra är att ta för givet att den andra känner och tänker ungefär som man själv.

Om ni har levt tillsammans en tid kan ni kanske ganska lätt göra var sin lista på situationer där era vanor krockar, eller där era liv inte alls möts. Ni har också en uppfattning om vad som är relativt problemfritt. Beroende på er läggning och personlighet kan era listor se olika ut. Den insikten kan vara skrämmande i sig eller också kan den vara vägen till att hitta lösningar. Om båda är villiga att kompromissa kan ni i tur och ordning väja för varandra. Vardera måste våga stå upp för det hen vill och samtidigt klara av att ge efter utan att känna sig som en martyr. Vi får vilja det vi vill men vi får inte alltid som vi vill.

ETT ANNAT SÄTT kan vara att fundera ut hur ni vill att er vardag tillsammans ska se ut. Det är ganska osannolikt att två människor har precis samma uppfattning om den saken. Själv tror jag att det är viktigt att man har ungefär samma dygnsrytm, att man stiger upp och går och lägger sig ungefär samtidigt, att man ger sig tid att dela vardagens tankar, både glädjeämnen och bekymmer. Men hur mycket och hur litet som är tillräckligt, det är olika för varje par. Men det handlar ändå om att dela ett liv, ha en vardag ihop.

Hemmet blir vårt när vi tar hand om det. Ofta anstränger vi oss mycket i början av en relation för att göra intryck på den andra. Men efterhand börjar vi kanske irritera oss på det som den andra gör eller inte gör. Senast då är det bra att kunna hitta en gemensam nivå på vad som är tillräckligt bra när det gäller t.ex. skötsel av hemmet. Den som har högra krav eller högre behovsnivå kommer annars alltid att känna sig tyngd av ansvar, medan den andra känner att den aldrig duger eller räcker till.

Hemmet är också en plats där vi ska kunna vila. Fyll hemmet med sådant som ni båda tycker om, vare sig det gäller heminredning, musik eller olika hobbyer. Men ge rum för varandras olikhet. Det är ju det som är charmen med att bo tillsammans. Att ha "ett eget rum" i hemmet kan ändå vara befriande, både för den som får ett utrymme att bredda ut sig på och för den som inte behöver uppleva att det gemensamma utrymmet ockuperas av den andras intressen.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN CHRISTA MICKELSSON

Måodersmoål

Jag har en kollega vars son, då han tittade på klipp på YLE Arenan, utbrast: – Det

där språket vill jag lära mig! Det främmande språket visade sig vara Vörådialekt och det han

tittade på var en viss öst-erbottensk humortrio. Den trios succé (med bland annat över en halv miljon sidvisningar på Youtube) är primärt ett resultat av bra humor, men dialektens betydelse ska inte heller förnekas. Men älskade är de inte bara för att de är roliga

på dialekt, utan för att det märks att de hyser en stor kärlek till detta sitt modersmål.

I en annan humorproduktion på YLE har två nyländska framstående komiker under hösten också roat sig med att tidvis tala dialekter. Inte särskilt ofta,

men då de vill verka riktigt enfaldiga och gärna också religiöst insnöade. Det är också roligt, men efter-smaken inte fullt lika angenäm.

I få andra verkligheter än den finlandssvenska verkar det vara av så stor vikt att i de offentliga rummen

täppa till de språkliga variationerna. Och när de väl släpps fram överdrivs de ofta eller till och med förnedras. Lite som gamla tiders cirkusar där missfoster, som annars fick sitta instängda, kunde tas fram till allmän beskådan när man ville roa sig.

Man borde inte behöva påpeka att språkgrupp (eller kulturellt ursprung för den delen) inte har något med intelligensnivå att göra. Svenskfinland vore däremot en roligare plats om alla vi som talar en dialekt, gjorde det oftare och frimodigare.

DEN BLÅA båten fördes två kilometer upp på land och strandade vid ett hus där den första församlingen i byn Nam Kem började samlas efter tsunamin. Båten har sedan dess inte återförenats med havet, men den har flyttats till en minnespark en bit bort.

MINNESMÄRKET ÖVER tsunamin i Nam Kem ger en aning om hur hög vågen var.

WASAN OCH Uraiwan Sriwattananuphong utanför huset där Wasans församling samlas i flyktingbyn Pru Teaw. Hans hustru ska nu bli pastor i Phang Nga.

FÖRSAMLINGEN FIRAR gudstjänst mellan två hus i flyktingbyn Pru Teaw.

TSUNAMI. Även om det gått tio år sedan flodvågen dödade 280 000 människor och ödelade stora delar av stränderna runt Indiska oceanen har rädslan för att katastrofen ska upprepas inte lagt sig.

Än i dag fruktar man tsunamin

TEXT OCH FOTON:
JOHAN SANDBERG

– Folk oroar sig för att en tsunami ska slå till igen. Varje gång det talas om jordbävningar gör sig rädslan påmind, säger **Wasan Sriwattananuphong** i Takua Pa i Thailand.

Han är pastor i en församling i flyktingbyn Pru Teaw, som byggdes upp efter katastrofen i utkanten av staden Takua Pa. När tsunamin drabbade den thailändska kustremsan på julannandag 2004 flyttade pastor Wasan från hemstaden Phang Nga närmare den drabbade kusten.

Han ville göra en insats för folket i den tsumanidrabbade fiskarbyn Nam Kem. Han bosatte sig bland flyktingarna i Pru Teaw, cirka tio kilometer från Nam Kem. Han köpte ett hus i byn och startade en kristen församling. Mellan två hus i byn lät han bygga ett tak. Där firade man gudstjänst.

– För tio år sedan började jag arbeta med människorna i Nam Kem, säger pastor Wasan. I dag finns det fem kyrkor i byn, en del av dem kommer också till min kyrka i Pru Teaw.

Efter tsunamin hade den kristna tron en viss framgång bland thailändarna. Den var inte så stor att Wasan talar om någon väckelse, men det var många som fann att endast Gud håller för de prövningar som de utsattes för. Inom ett år efter tsunamin fanns det en kristen kyrka både i Nam Kem och i flyktingbyn Pru Teaw.

Kyrkan vid den blåa båten

Den första församlingen i Nam Kem samlades i ”huset vid den blåa båten”. Den blåa båten är en stor fiskebåt som vägen fört två kilometer upp på land. Där båten strandade snuddade dess för vid husets takkant.

Båtens storlek satte stopp för alla försök att få den tillbaka till havet igen. Den står fortfarande på land, men man har flyttat den och en orange båt som också strandade i byn till en närbelägen minnespark för tsunamin. I dag har

man lite svårare att urskilja båtarnas ursprungliga färg, eftersom de angripits av rost.

Pastor Wasan arbetar än i dag vidare i sin lilla församling.

– De flesta församlingsmedlemmarna har flyttat till andra provinser. De har flyttat till Bangkok, Phang Nga och till andra orter, säger han. Kvar finns ett trettiotal medlemmar, både vuxna och barn.

Men på annat håll växer kyrkan. I år ska man satsa på att plantera en ny kyrka i hemstaden Phang Nga.

– Det finns en liten väckelse i området. I Phang Nga ska min hustru **Uraivan** vara pastor. Vi har redan ett hus att samlas i.

Familjens gemensamma hem har under alla dessa år varit i Phang Nga. Även om Wasan haft sin församling åt tio kilometer därifrån.

TSUNAMIN 2004

• **Uppgifterna om** hur många som dog i tsunamin på julannandagen 2004 varierar mellan 225 000 och 300 000. Uppskattningsvis 125 000 personer skadades och 5 miljoner beräknas ha förlorat sina hem eller tvingats fly. Än i dag saknas ett stort antal människor.

• **I Thailand** omkom över 8 000 personer och cirka 8 500 skadades. Över 200 oidentifierade kroppar är fortfarande begravna vid ett tempelområde nära Nam Kem.

• **Katastrofen var** den största enskilda olyckan som drabbat Finland under fredstid. Julen 2004 firade cirka 3 000 finländare i Thailand och 600 i Sri Lanka. Av dem omkom 179 finländare och 250 skadades. De flesta omkomna utlänningar var från Sverige (543 omkomna och cirka 1 500 skadade) och Tyskland (539 omkomna).

• **Jordbävningen i** Indiska oceanen 2004 mätte 9,0 på richterskalan och var det näst kraftigaste uppmätta jordskalvet någonsin. Skalvet orsakade en enorm flodvåg, en tsunami, som ödelade stora områden längs den sydostasiatiska kusten. De länder som drabbades värst var Indonesien (speciellt Aceh), Sri Lanka, Thailand och Indien. Men även så långt borta som i Kenya och Sydafrika rapporteras tsunamin ha krävt liv.

• **I dag** är Thailand bättre förberett på en tsunami. Man har byggt varningssignaler, evakueringstorn och evakueringsrutter.

• **Bilderna till** denna text är tagna i mars och april 2006 då Kyrkpressens redaktör deltog i ett internationellt team som bland annat byggde hus i Nam Kem.

Tvåtusen dog i fiskarbyn

Fiskarbyn Nam Kem var en av de byar i Thailand som drabbades hårdast av tsunamin. Eftersom byn ligger lågt, delvis under havsnivån, var det endast en handfull hus som stod kvar i byn när vägen dragit sig tillbaka. Av byns femtusen invånare omkom tvåtusen i katastrofen.

Cirka 30 kilometer söder om Nam Kem ligger turistorten Khao Lak. Khao Lak var den ort som förekom oftast i den finländska nyhetsrapporteringen för tio år sedan. Det var där de flesta finländarna omkom.

– Khao Lak är också återuppbyggt, säger Wasan. Där finns ingen kyrka, men jag vet om en cellgrupp som samlas där.

Takua Pa, i vars utkant flyktingbyn byggdes upp, är också ett bekant ställe för de finländska tevetittarna. I sta-

”Be för kyrkplanteringen och för att thailändarna ska komma till tro på Jesus.”

Wasan Sriwattananuphong

dens sjukhus fick många av de västerländska turisterna vård för skadorna de fått vid tsunamin. Sjukhuset figurerade både i nyhetsrapporteringen och i de dokumentärer som gjorts om tsunamin. Sjukhuset ligger på promenadavstånd från flyktingbyn.

Nya hem långt från havet

Själva platsen där flyktingbyn byggdes är så långt från kusten att flodvågen inte nådde ända dit. Byn byggdes upp av pengar som bland annat Rotary-artisten **Ricky Martin** donerade.

Till byn flyttade människor vars hem i Nam Kem eller på öarna runt om hade förstörts. Många invånare hade också förlorat familjemedlemmar. De ville inte längre bo nära havet.

Nid var en av dem. Hon förlorade sin man och ett av sina tre barn i tsunamin. Hon fördes två kilometer från sitt hem av vägen. När den vände tillbaka mot havet fick hon tag i ett träd som förhindrade att vägen tog henne med sig ut till havs. Nid kom till tro och var en av medlemmarna i pastor Wasans församling.

Efter tsunamin tog pastor Wasan emot team av frivilliga hjälparbetare. Teamen kom från olika delar av världen och han sysselsatte dem bland annat med att bygga upp hus i den förstörda fiskarbyn och att undervisa barnen. Husen tillhörde vanligtvis någon av hans församlingsmedlemmar. Även om Nam Kem i dag är återuppbyggd fortsätter han att jobba med byborna, både dem som stannat kvar i byn och dem som bor i flyktingbyn.

– Det kommer inte så många team hit längre, säger han. Det har gått såpass lång tid sedan tsunamin och det behövs hjälpinsatser på annat håll i världen. Men det händer att de ännu kommer. Före jul kom ett team från Sydafrika. Teamen hjälper till i skolorna och i underhåll av husen.

Under åren har han också fått ekonomiska bidrag från utlandet.

Behöver kyrkan fortfarande hjälp?

– Be för kyrkplanteringen och för att thailändarna ska komma till tro på Jesus.

MUSIKSKOLA. Korsholms församlings musikskola är en respekterad och mångsidig kulturaktör i Vasatrakten. Målet är att berika och utveckla musikverksamheten inom Korsholms svenska församling. Skolan ger framför allt barn och ungdomar möjlighet att förkovra sig i musikens gränslösa värld.

Plantskola för ett liv med musik

TEXT: JOAKIM SNICKARS

FOTO: JOHAN HAGSTRÖM

En kulen onsdagskväll – ett par dagar före Allhelgona – åker vi ut till kyrksområdet i Gamla Vasa.

Vi tar del av en programspäckad afton i Korsholms församlings musikskolas regi. Det är rent av veckans livligaste övningskväll. Musik och sång fyller atmosfären och livar upp i höstmörkret.

Uppe på orgelläktaren i Korsholms kyrka har trettonåriga **Hanna Lindgren** bänkat sig vid kyrkorgeln. Bredvid henne står hennes lärare **Karolin Warg** som undervisar i både orgel- och pianospel.

Smedsbyflickan Hanna Lindgren valde orgel som sitt instrument för tre år sedan. Tidigare hade hon tagit pianolektioner i flera år.

– Jag tycker om att spela orgel. Man kan åstadkomma både höga och varierande ljud. Dessutom använder man fötterna när man musicerar, säger hon efter att ha övningsspelat sig genom en psalmmelodi.

Till Hanna Lindgrens orgelrepertoar hör såväl pampig barockmusik som andra musikstilar. Två gånger i veckan övar hon sig i konsten att traktera det klassiska kyrkoinstrumentet.

– Intresset för orgelspel ökar hela ti-

den. Hos oss är det numera möjligt att kombinera piano- och orgelstudier på ett smidigt vis. Det är ett alternativ som är unikt, säger Karolin Warg.

I dag finns över tjugo elever som får enskild undervisning i piano. Elva studerande har valt att lära sig att uttrycka sig musikaliskt genom orgelspel. Den yngsta orgeleleven är bara åtta år gammal, berättar Warg.

Allt yngre violinister

Vi fortsätter vår musikaliska vandring och styr stegen till Kyrkkällaren. Där håller bland annat violinister och cellister till i olika övningsrum.

Tioåriga violinstuderanden **Tea Haajamo** från Vasa ger sig i kast med det nostalgiosande stycket *Long long ago*, skrivet i början av 1800-talet av den engelska poeten **Thomas Haynes Bayly** (1797–1839).

– Jag har musicerat sedan jag var fyra år. Jag började i samband med ett sommarläger som jag deltog i. Också min kusin spelade violin och det inspirerade mig att börja, säger Tea som vid sidan av sitt huvudinstrument även spelar piano.

Tea Haajamo sökte sig till Korsholms församlings musikskola för ett år sedan.

Lärarbytena har duggat tätt för Teas del. Under de sex år som hon har spelat violin har hon haft inte mindre än fyra lärare. Det i sig är en viss utmaning.

– Jag har nyligen börjat undervi-

KORSHOLMS SVENSKA FÖRSAMLINGS MUSIKSKOLA

• **Grundad 1965** av kantor Rainer Holmgård.

• **Drivs av** Korsholms musikskolas understödsförening. Ordförande är Anders Jern.

• **Har i dag 75** studerande som får enskild undervisning. För undervisningen svarar 13 lärare.

• **Enskild undervisning ges i:** orgel, piano, kombistudier piano+orgel, sång, gitarr, violin, cello, kontrabas, slagverk, trumpet, trombon och oboe.

• **Musikskolan har många körer:** Kammarkören Psallite, Kyrkokören, Kör för alla, barn- och ungdomskören Germivox, Lilla barnkören, Körskola, Pensionärskören och Musikleik.

• **Orkestrar som skolan upprätthåller:** Orkester för alla, Korsholms kammarorkester och Adelcrantz blåsensemble, Adelcrantz blockflöjtensemble.

sa Tea, säger violinläraren **Ninja Jakobsson**.

Ninja Jakobsson säger att violinen blivit ett allt populärare instrument. Allt yngre barn vill lära sig spela violin.

– För närvarande har jag cirka 20 elever, varav sex i Korsholms församlings musikskola, säger hon.

Ett stenkast från Kyrkkällaren har musikskolans riktigt unga förmågor och framtidshopp samlats till veckans kvällsövning.

Under lätta och lekbetonade former

”Vi försöker alltid hitta en plats för alla som vill börja studera hos oss.”

Susanne Westerlund

sitter ett tiotal tre- till femåriga barn i ring på golvet. Under ledning av läraren **Ann-Christine Nordqvist-Källström** – en av församlingens kantorer – sjunger barnen en rad kända ramsor och barnvisor. Stämningen är glad och uppsluppen.

Spännvidden är stor inom Korsholms svenska församlings musikskola. Någon åldersgräns för eleverna har man inte gått in för, betonar verksamhetsledaren **Susanne Westerlund**.

Ledarskapet för musikskolan ingår i den kantorstjänst som Susanne Westerlund sköter i Korsholms svenska församling.

– De flesta av de 75 studerande som får enskild undervisning hos oss är barn och ungdomar. Men också vuxna och pensionärer har sökt sig till oss, säger Susanne Westerlund.

Efterfrågan på musikskolans tjänster har ökat under de senaste åren. Musikskolan kan inte längre automatiskt erbjuda alla sökande enskild undervisning.

– På grund av de tillgängliga resurserna har vi varit tvungna att gallra lite grann. Gamla elever brukar ha förtur.

– Men vi försöker alltid hitta en plats för alla som vill börja studera hos oss. Om en elev inte kan få enskild undervisning genast försöker vi uppmuntra eleven att till exempel gå med i någon av våra körer till att börja med, säger Westerlund.

TRETTONÅRIGA HANNA
Lindgren fascineras av de höga och varierande ljud som man kan framkalla med en kyrkorgel. Läraren Karolin Warg säger att intresset för orgelspel ökar hela tiden.

GITARREN ÄR det instrument som är mest populärt för närvarande, säger verksamhetsledaren, kyrkomusiker Susanne Westerlund.

Vilket instrument är mest populärt hos studerandena för närvarande?

– Gitarrspel är en verksamhet som har haft ett klart uppsving på senare tid. Sång är också inne just nu.

Susanne Westerlund framhåller också att musikskolan kan erbjuda sina studerande ypperliga möjligheter att lära sig att uppträda inför publik. De unga musikanterna kan till exempel framträda på matinéer och konserter och delta i gudstjänster och samlingar.

– Våra barnkörer är en trygg miljö att prova på och utvecklas i. Många yrkesmusiker har tagit sina första,

”Många yrkesmusiker har tagit sina första, stapplande steg i barnkören.”

Susanne Westerlund

DET SKA böjas i tid, heter det visst. Lilla barnkören sjunger och leker tillsammans med kantor Ann-Christine Nordqvist-Källström. Barnen är mellan tre och fem år gamla.

stapplande steg där.

Studerandena kan på längre sikt fortsätta att förkovra sig inom musikskolans ramar. De kan aspirera på platser i olika körer, ensembler och orkestrar som musikskolan upprätthåller. De mest kända grupperna är kammarkören Psallite och Korsholms kammarorkester.

Det är själva det sociala musicerandet inom församlingen som är den allra viktigaste hörnstenen i skolans verksamhet.

Det har gått jämna 50 år sedan Susanne Westerlunds pappa, kantor Rai-

ner Holmgård, grundade musikskolan vid Korsholms svenska församling. Har skolan några särskilda planer för jubileumsåret 2015?

– Vi kommer att uppmärksamma 50-årsjubileet under hela året. Vi har bland annat planer på att kontakta forna studerande. Vi försöker dessutom samla in information – bilder och berättelser – från gångna decennier.

På hösten kulminerar firandet med ett stort kyrkosångspel som är komponerat av **Markus Fagerudd**. **Lars Huldén** är textförfattare till konserten, som heter *Jeriko*.

– Alla våra körer och orkestrar kommer att medverka i den satsningen, säger Susanne Westerlund.

Korsholms församlingsmusikskola har och har haft rollen som plantskola för många kända yrkesmusiker.

Wivan Nygård-Fagerudd, musikmagister, känd operasångerska och upp vuxen på Replot, betraktar församlingens musikskola som något av sitt musikaliska växthus.

– I unga år deltog jag i församlingens sommarläger. Det var den första kontakten. Jag var tidigt med i flickkören och sjöng där ett tag. Jag fick dessutom pianolektioner av Rainer Holmgård och sångundervisning i grupp med **Gretel Beijar** som lärare.

– Jag minns att vi var två eller tre flickor som egentligen var för unga för sångundervisning. Men vi blev uppmuntrade att sjunga av läraren Gretel Beijar. Det var värdefullt.

I sextonårsåldern gick Wivan Nygård-Fagerudd med i kammarkören Psallite. Där började hon småningom få solistuppdrag av Rainer Holmgård.

Tillgången till kammarorkester var någonting självklart för de unga sångarna i Korholm.

– Först när jag började studera vid solistlinjen vid Sibelius-Akademien insåg jag hur ovanligt det var att redan i ett tidigt skede ha haft möjlighet att sjunga till ackompanjemang av orkester, säger Nygård-Fagerudd.

ELLIPS

Magiska natt

Middagen är genomtänkt och lyxig, precis som kvällens outfit. Skaldjuren och entrecoten står uppdukade och väntar på att inmundigas. Sällskapet är uppsluppet, men har ändå stenkoll på klockan. För allt är egentligen bara en enda lång nedräkning till något nytt, fräscht och hopp- ingivande. Det nya året hägrar där vid horisonten med oupptäckt glans och fågring. Orört, oprövat och fullt av potential.

Men samtidigt som nedräkningen når sin kulmen, när raketer- na flyger, kyssar utdelas och champagnen flödar, så exploderar också kvällens förväntningar i ett enda klockslag.

På Nordiska Museets webbplats kan man läsa om nyårsnattens historia. Denna årets första fest som i långa tider har förknippats med magi och magiska krafter. Under bondesamhällets tid ansågs nyårsaftonen vara det perfekta tillfället att ta reda på hur det kommande året skulle arta sig beträffande skörden, giftermål och eventuella dödsfall. Det var nu som framtiden skulle utkristalliseras sig.

Och kanske är det fortfarande en del av den mentaliteten som gör att så många står där under den raketsmyckade himlen och känner mer stress än lycka. För när vi erbjuds en chans till nystart förväntas vi också åstadkomma stordåd. Börja träna, vara glada, storhandla och slänga ihop en spontanmiddag för vännerna på en måndag. Pressen blir så påtaglig just i denna magiska midvinterkväll när löften om bättring ska avläggas.

Men nyår är bara en natt precis som alla andra. Och tid för förändring finns också under de 364 resterande dagarna. Om du själv vill det. Det skänker lugn när januari- morgon gryr.

■ MICHAELA ROSENBACK

Lovisa kyrka fylls med modern konst

KONST. Gänget bakom jubileumsåret i Lovisa ville göra något mera än ett stelt tårkalas. De har snickrat ihop ett ambitiöst konstprogram som sträcker sig över hela året.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

– Det är inte frågan om några bibelillustrationer, nej, jag ville ha ärliga tolkningar och uttryck för hur tron talar i människors liv under olika tider, säger **Suvi Aalto**, konstnär men också kantor i Lovisa finska församling och en av hjärnorna bakom 150-årsjubileet av Lovisa kyrka.

– Själva huvudfesten går av stapeln på höstkanten men församlingarna ville fira lite lågmält under hela året, och därför bestämde vi oss för att bjuda in olika konstnärer att ställa ut sin konst i kyrkan under hela året, berättar **Karl af Hällström**, kyrkoherde i Lovisa svenska församling.

Den första utställningen med **Pauliina Turakka Purhonens** mjuka statyer pågår redan och den har väckt starka reaktioner.

– Människor har reagerat, både positivt och negativt, och det är bra, säger Suvi Aalto.

Hon poängterar att man inte är ute för att stöta någon med flit.

– Konsten är ytterligare ett uttrycks- sätt, som bäst kan ett konstverk vara som en minipredikan. I en turiststad som Lovisa passar det bra att fylla ett av stadens populäraste turistmål med konst.

Improvisation i fastan

Jubileumsåret kommer också att bjuda på en serie konserter.

– Meningen är att föra samman bild och musik, att se hur musik och konst går hand i hand och hur man kan tolka bilder genom musik, säger kantor **Vera Tollander**.

Hela feståret öppnas den 15 januari med en körkonsert av den estniska vokalensemblen Vox Clamantis. Under fastetiden kommer tavlor av **Chris-**

ter Åberg att ställas ut i kyrkan. Hans målningar kommer också att vara utgångspunkten för en orgelimpromvisation av **Dag-Ulrik Almqvist**.

– Orgeln i Lovisa kyrka är ett historiskt instrument som vi gärna vill lyfta fram. Den är byggd år 1898 av orgelfirman J.A. Zachariassen och den enda bevarade tremanualiga orgeln av sitt slag.

I april uppförs ett stort påskoratorium av **Roland Forsberg**. Texten till påskoratoriet är skriven av **Ragnwei Axellie**, vars målningar också kommer att finnas utställda i kyrkan under påsken.

– Oratoriet är ett samarbete mellan församlingarna i Lovisanejden med både finskspråkiga som svenskspråkiga korister. Roland Forsberg kommer själv att dirigera oratoriet.

Också i december blir det en storsatsning med barnens egen konsert.

– Båda församlingarna i Lovisa har varsin barnkör men också Borgånejdens musikinstitut medverkar med sångare och barnkörare och orkester.

Evigheten inramad

Hela helheten av konstnärer och konserter har tagit ett år att planera och bygga upp.

– Alla medverkande konstnärer har fått varsitt tema, såsom evigheten, helgon och änglar. Det ska bli mycket intressant att se hur de tolkar och reagerar genom sina olika konstformer, säger Aalto.

Både abstrakt måleri, liksom keramik och kärl, kommer att finnas utställda under året.

Själv målar Suvi Aalto i olja.

– Jag har målat änglar och kanske bröt jag lite mot mina egna regler om att inte göra bibelillustrationer.

OVAN TILL höger verket "de tre sista" av Vaula Valpola. Under: verket "julgata" av Marika Kaarna. Till höger nedan: mjuka statyer av Pauliina Turakka Purhonen.

Annorlunda thriller

SPÄNNINGSROMAN

Sömnen och döden

Författare: A.J. Kazinski
Förlag: Forum 2014

Bakom författarnamnet **A.J. Kazinski** står de i Danmark redan väletablerade författarna **Anders Ronnow Klarlund** och **Jacob Weinrich** (se bilden). Det här är

deras andra bok där huvudrollen innehas av polisen Niels Bentzon. Den tidigare boken hette *Den sista goda människan* och filmrättigheterna till den har köpts av den danska kultregissören och katoliken **Lars von Trier**. Precis som i den första boken bygger intrigen i *Sömnen och döden* på att det finns ett liv bortom döden. Denna grundtes stöds

FOTO: MIKKEL ØSTERGAARD

med att författarna bakat in hänvisningar till forskning om nära döden-upplevelser i texten. *Sömnen och döden* är liksom sin föregångare rysligt spännande, samtidigt som den lyckas väcka djupa existentiella frågor till liv hos läsaren.

Ett av de intressanta- re och lite förvånande inslagen är en lång och fortgående inre monolog i huvudet på en av huvudpersonerna i boken, där svåra moraliska frågor om abort

synliggörs mångordigt och på ett sällan tidigare skådat sätt. Och allt det här lyckas den danska författarduon hålla ihop på ett trovärdigt sätt i en andlöst intensiv och minst sagt annorlunda thriller.

I båda böckerna figure- rar nära döden-forskning som bärande element. Vi får veta att det också finns mycket negativa nära döden-upplevelser, ett ämne som sällan tas upp i de här sammanhangen. I den nya

thrilleren *Sömnen och döden* hänvisas till psykiatern **Ian Stevensons** forskning om reinkarnation vid University of Virginias medicinska fakultet.

I en dialog i slutet av boken framkommer det som jag tror att är ett av författarnas budskap. En av personerna i boken ställer en fråga: "Om det finns ett liv efter döden, håller du med om att i så fall har allt en mening?"

■ TOMAS VON MARTENS

”Som bäst kan ett konstverk vara som en minipredikan.”

Suvi Aalto

KONSTUTSTÄLLNINGAR

- 30.11–10.2.2015 **Pauliina Turakka Purhonen** (Advent & Jul)
- 15.2–12.4 **Christer Åberg** (Fastetiden)
- 15.4–10.6 **Ragnwei Axellie** (Påsk)
- 14.6–12.8 **Aino Ulmanen & Tero Maksimainen** (Pingst)
- 15.8–11.10 **Hanne Tuomivaara & Suvi Aalto** (Helgon & Änglar)
- 15.10–26.11 **Vaula Valpola** (Evigheten)
- 29.11–10.1.2016 **Marika Kaarna** (Advent & Jul)

KONSERTER

- 15.1.2015 **Vox Clamantis** (Estland) Jaan-Eik Tulve, dirigent
18.00 *vokalensemble*
Gregorian chant & Arvo Pärt
- 15.2.2015 **Dag-Ulrik Almqvist**
18.00 *Orgelkonst!*
Orgelkonst och bildkonst möts
- 15.3.2015 **Harry Dahlström & Kaj-Erik Gustafsson**
18.00 *baryton & orgel*
I Sibelius fotspår
- 15.4.2015 **Roland Forsberg**
Päskoratorium, op 190.
18.00 *Lovisanejdens oratoriekör och orkester.*
- 15.5.2015 **Trio Loviisa**
18.00 *Karipukka Eskelinen, klarinett, Sinikka Sorvali, altviolin, Marja Pohjola, piano*
- 15.8.2015 **Körkonsert**
18.00 *Haapsalu församling*
- 15.12.2015 **Barnkonsert**
18.00 *Musikinstitutet & Lovisa församlingar*

Alla konserter har fritt inträde.

Upp i ringen mot västerländska övermakten

BOK

De fattigas manifest – lösningarna kommer underifrån

Författare: Francisco van der Hoff Boersma
Förlag: Argument (2014)

I diskussionen om välfärd, kapitalism, globalisering och rättvisa är det vanligtvis en röst som saknas – de fattigas. Den problematiken tar **Francisco van der Hoff Boersma**, en av grundarna till Fairtrade-märkningen, fasta på i boken *De fattigas manifest – lösningarna kommer underifrån*, nu utkommen på svenska. Författarens mål är att vara ett språkrör för de 80 procent som enligt honom förlorat på kapitalismen.

Boken är, liksom titeln låter förstå, allt annat än en torr redogörelse för hur Fairtrade-märkningen kom till. Med glödande penna uttrycker den katolska arbetarprästen van der Hoff Boersma sitt raseri över det han anser vara staternas ansvarslöshet, inkompetens och brist på politisk vilja att göra något åt exploateringen av de arbetare och småbönder i Syd som ”upprätthåller det moderna samhället i Nord”.

van der Hoff Boersma kom i slutet av 70-talet i kontakt med de fattiga, kaffeodlande bönderna i Oaxaca-regionen i Mexiko, som tvingades sälja sina produkter till mellanhander för oförskämt låga priser. Tillsammans med dem försökte han göra något åt situationen och lanserade i slutet av 1988, tillsammans med ekonomen **Nico Roozen**, det som skulle utvecklas till dagens Rättvis handel-certifiering.

En av van der Hoff Boersmas grundprinciper är att kritik aldrig ska framföras utan förslag på lösningar. Eller som ett av kapitlen i boken heter: Att opponera är att proponera.

Enligt författaren har mer än en miljon familjer gynnats av systemet med rättvis handel, utan bistånd eller välgörenhet från västerländerna. Att det skett just utan bistånd är för honom alldeles väsentligt, eftersom han anser att ”välgörenhet och internationellt bistånd är ett oskick som uppfunnits av systemets förespråkare för att kompensera det de borde ha gjort från början – betala ett pris för arbete och råvaror som täcker produktionskostnaderna”. Boken är konsekvent kritisk mot de principer som styr dagens kapitalistiska system och kapitalismen i sig kallar van der Hoff Boersma för ”ett monster av idémässig enkelspårighet”. Boken gavs först ut i de första svallvågorna av finanskrisen 2007–2008 och författaren gör inga försök att dölja sin frustration över lösningarna då. Han gör inte heller några försök att väga upp den tunga kritiken med att ens introducera alternativa sätt att se på kapitalismen. Syftet med den här boken är ett annat: att öppna våra ögon för de allra fattigastes verklighet.

Deras överlevnad har en relativt låg kostnad, menar han. Rikedomar och välstånd är inget kaffeodlarna ens drömmer om. Att få leva ett värdigt liv räcker gott och väl, säger han och lanserar begreppet *värdig fattigdom*, något vi alla bör eftersträva.

En kopp kaffe, någon?

CHRISTA MICKELSSON

FRANCISCO VAN der Hoff Boersma uppmanar oss att utmana den till synes allena rådande ekonomiska världsordningen. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

I din hand ligger mina dagar

Utvalda betraktelser för varje söndag och helgdag i kyrkoåret. Texter av bland annat Peter Halldorf, Liselotte J Andersson och Tomas Sjödin. *I din hand ligger mina dagar* blir en fin följeslagare under ett års tid.
Argument, inb.

26⁹⁰

Årskalendern Ecclesia 2015

En behändig fickkalender med kyrkoårets alla högtider och bibeltexter.
Fontana Media, ringpärm

12⁹⁰

Dagens Lösen 2015

Dagens Lösen är en av världens absolut mest spridda böcker för daglig andakt, och ges ut på 51 språk. I Dagens Lösen finns bibelord och en kort psalmvers, dikt eller reflektion för årets alla dagar.
Fontana Media, Hft.

9²⁰

Vägledare i trons landskap

TREENIGHET. Kyrkofadern Gregorios av Nyssa levde i en tid då kyrkan upplevde enorma förändringar. Under strider och inre splittring var han med och klargjorde teologin kring tidens stora tvistefråga: treenigheten. Gregorios var också en inkännande andlig vägledare som sökte Gud på djupet.

TEXT: JOHANNA GRANLUND

Trehundratalet var ett av de mest omvälvande seklen i kristenhetens historia. Ännu under århundradets första år förföljdes de kristna svårt. År 313 blev en avgörande vändpunkt – då fick kristendomen samma status som andra religioner i Romarriket. Småningom kom kristendomen att gynnas framför andra religioner, och under 390-talet förbjöds alla hedniska kulturer. Kristendomen blev en enande faktor och en del av administrationen i det enorma riket.

Huvudpersonen i den här texten heter **Gregorios av Nyssa**. Han föddes omkring år 335 i provinsen Kappadokien i det som i dag är Turkiet. Gregorios utbildade sig först till retoriker eller advokat men småningom blev han biskop i staden Nyssa.

Gregorios kom från vad som måste ha varit en riktig kändisfamilj i den tidens kristna kretsar. Farmodern Makrina den äldre räknas, tillsammans med flera av sina barnbarn, som helgon. Morfadern dog som martyr. Modern Emelia var en varmt troende kvinna. Tre av syskonen, Basileios, Gergorios och Petrus, blev biskopar och åtminstone den äldsta av systrarna, Makrina, drog sig tillbaka för ett liv i bön. Gregorios bror Basileios påverkades starkt av ökens eremiter och blev själv frontfiguren i en ökenväckelse som ledde till att han grundade flera kloster.

Treenighetsläran tar form

Trehundratalets kyrka kämpade med svåra inre stridigheter och rivaliserande läror. Bland alla lärostiderna tog kyrkans teologi gradvis en allt mer genomarbetad form. För att kunna försvara sig mot villoläror i eller nära de egna leden behövdes en klar och genomtänkt teologi som de flesta kunde enas kring.

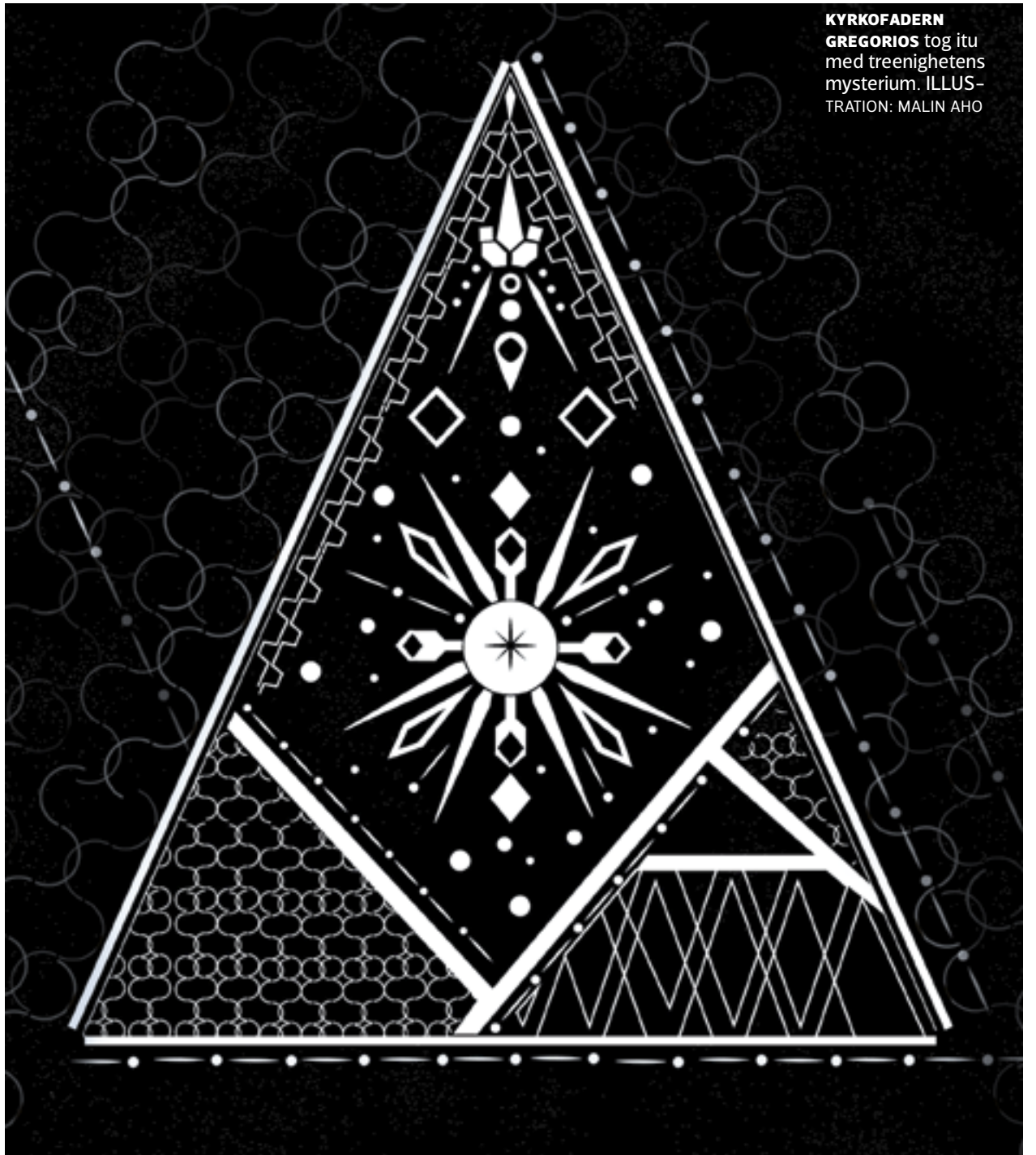
Den allra största tvistefrågan handlade om Jesus. Var han verkligen både sann Gud och sann människa? Eller var han snarare, som Arius och hans anhängare lärde, inte evig och gudomlig på samma sätt som Fadern utan skapad på samma sätt som Fadern utan skapad som ett slags mellanväsen mellan Gud och människorna? År 325 sammankallades ett kyrkomöte i Nicaea, där man fastlog att läran om Jesus fullkomliga gudomlighet och samtidigt fullkomliga mänsklighet var den sanna läran.

Striden var inte över i och med kyrkomötet. Den fortsatte under stora delar av 300-talet och mitt i detta teologiska tumult kom Gregorios av Nyssa att verka. Småningom drogs också frågan om den helige Ande in i bilden. Är också Anden jämställd med Gud? Och hur kan man ha tre gudar utan att vara avgudadyrkare? Vid ett nytt kyrkomöte i Konstantinopel år 381 befästes beslutet från Nicaea. Samtidigt klargjorde man vilken Andens roll i treenigheten är. Gregorios var en av de drivande krafterna bakom den formulering om treenigheten som i dag är en del av vår trosbekännelse.

Gregorios betonar att Fadern, Sonen och Anden är samma gudomlighet, men att de verkar (märks) på olika sätt. För att försöka förklara hur han

”Gregorios påminner om vad vi är skapade till: att vara heliga, avbilder av den Helige.”

GREGORION KOM från en familj av helgon, martyrer och biskopar.

KYRKOFADERN GREGORIOS tog itu med treenighetens mysterium. ILLUSTRATION: MALIN AHO

tänkte använde han bland annat en liknelse med en källa, en damm och en bäck: Alla är de vatten, men vatten som betar sig på olika sätt.

Att möta Gud i mörkret

Gregorios ligger bakom uttrycket ”det gudomliga mörkret” som en bild av en människans andliga mognad. Han använder Moses liv för att illustrera varje kristens andliga resa närmare Gud.

På samma sätt som Moses först mötte Gud i ljuset från den brinnande busken, möter den kristne Gud i ett för-

klarande ljus då hon blir omvänd.

Småningom grumlans den första tidens enkla ljus. Tron kan bytas i tvivel, Gud verkar fördold och inget känns längre självklart. Gregorios liknar det här skedet vid molnet ur vilket Gud kallade på Moses vid Sinai berg. Det tidigare självklara ljuset blir skymt och vägen känns oviss och svår. Det betyder att det är tid att gå på djupet.

Det sista skedet på den andliga vägen kallar Gregorios för töcknet eller mörkret, likt det mörker och töcken som Moses steg in i då han till sist mötte Gud på Sinai berg. Ingen kan se Gud och leva, står det. ”Blicka mot Gud och det svartnar för ögonen”, skriver **Peter Halldorf**. Nu försöker människan inte längre ”se” Gud, det vill säga förstå eller kunna greppa honom. I stället möter hon honom på ett djupare plan än det kunskapsmässiga. Det handlar om längtan, förtröstan, tillit och kärlek i stället för mångordiga förklaringar.

Gemenskap och gudslängtan

Människans gudslängtan var ett av Gregorios favoritämnen. Han konstaterar att det kristna livets normaltilstånd är en ständig törst efter mer.

Gregorios betonar att det är tack vare Guds initiativ som människan kan ha gemenskap med honom. Han uppmanar oss att bli vänner med Gud. Relationen med Gud har oändliga djup

– man kan alltid söka sig ännu lite närmare. I Guds goda sällskap kan människan växa och formas mot det som hon är tänkt att vara – allt som är gott.

Just i dag talar Gregorios av Nyssa, och alla andra gamla kyrkofäder med honom, till mig om en kristen gemenskap som sträcker sig till de mest främmande kulturer och till oändligt avlägsna tider. Där och då, liksom här och nu, levde de med tro och tvivel, kämpade och verkade mitt i en kyrka full av splittring och strid.

Gregorios påminner om vad vi är skapade till: att vara heliga, avbilder av den Helige. Vägen dit är livslång och kan bara vandra i det bästa av sällskap. Han påminner också om en Gud som inte ryms inom våra ord eller tankars gränser och om en gudsrelation som går på djupet och handlar om tillit och vila.

GREGORIOS AV NYSSA

- **Levde mellan 335 och 394** i Kappadokien i dagens Turkiet.
- **Biskop** i Nyssa.
- **Med och formulerar treenighetsläran** i Konstantinopel 381.
- **Firas som helgon**, festdag 10 januari.
- **Läs mer:** Peter Halldorf – 21 kyrkofäder och Gregorios av Nyssa – Mo-se liv.

UR EVANGELIET

”De öppnade sina kistor och räckte fram gåvor: guld och rökelse och myrra.”

Läs mera i Matt. 2:1-12

OM HELGEN

Tretton dagar efter jul

Den sjätte januari infaller den dag som hos oss kallas trettondedag jul, men som i de flesta andra länder heter epifania. Ordet betyder uppenbarelse och syftar på uppenbarelse av Guds härlighet. För länge sedan firades epifania som Jesu födelsedag, och i flera öst-erländska kyrkor räknar man fortfarande epifania som julens stora dag.

På trettondedag jul minns vi de tre vise männens ankomst till stallet för att hylla Jesus med guld, myrra och rökelse.

RUNT KNUTEN

”Ring och önska en favoritpsalm!”

Korsholms svenska församling samlar favoritpsalmer inför söndagens högmässa.

En skön start på det nya året, ljus, rekreation och upplevelser i Almuñécar 18-25.1.2015 med Församlingsförbundet – kom med!

Pris: 750 €, i priset ingår flyg, logi i 4-stjärnigt hotell i dubbelrum, riklig frukost och middagsbuffé. Mera info och anmälningar: verksamhetsledare Kalle Sällström, kontakt@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475.

INSIDAN

Ansvarig redaktör: Erika Rönngård, 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen! Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN ANN-MARI AUDAS-WILLMAN

ILLUSTRATION: FILIPPA HELLA

Böj knä inför Herren

BERÄTTELSEN OM de visa männen som besöker den unga familjen i Betlehem är för många av oss den första bibelberättelse vi kommit i kontakt med. Därför har vi kanske rätt måleriska bilder av hur det såg ut där och vad som utspelade sig den första julen. För många var det här den första rysaren, då vi iakttog Herodes grymma försvarsmetoder.

De visa männen, stjärntydare från Österlandet, följde stjärnan som kanske blev synlig då ljuset från två himlakroppar smälte samman. De ledades av ett ljus som för dem talade sitt tydliga språk om att en kung hade fötts. Det var inte ovanligt under antiken att man lät både stjärnor och andra himlakroppar leda en. Att det skulle ske vid en så stor händelse som vid Guds sons födelse hit till vår jord är kanske mot den bakgrunden inte så märkligt.

Stjärntydarna kom i närheten av slottet i Jerusalem och tog då för givet att det var där som den nyfödda konungen skulle finnas. På så sätt får Herodes bekräftat för sig att ett barn har fötts, och han låter stjärntydarna vandra vidare för att hitta den nyfödda Jesus hos Maria och Josef i deras tillfälliga härbärge i Betlehem.

Det var så profeterna hade sagt, ”du Betlehem i Juda land är ingalunda ringast bland hövdingar i Juda, för från dig skall komma en hövding, en herde för mitt folk Israel”. Judarna visste att detta skulle ske i Betlehem, det fanns att läsa i profeten Mikas första bok i det femte kapitlet.

De visa männen var representanter för den tidens intellektuella. Traditionen har gett dem namnen Kaspar, Melkior och Baltasar, och ibland hävdas också att de kom från olika kontinenter. Detta för att de i sin hyllning av det nyfödda Jesusbarnet, Guds son och världens frälsare representerar hela mänskligheten och hela vår värld.

De visa männen förser Jesusbarnet med gåvor, guld, rökelse och myrra. Guld för att det är ett kungabarn som tar emot deras hyllning och rökelse för att Jesus är den präst som ska leda den himmelska gudstjänsten. Myrra, som är ett slags olja för smörjelse, symboliserar att Jesus är smord till sitt uppdrag.

De visa männen var målmedvetna och uthålliga. De vandrade en lång väg och kom för att böja knä för konungen och på så sätt bekänna att han är kung och därmed ställa sig under honom. Tro, uthållighet och tillbedjan karaktäriserade dem. Också vi har sett stjärnan. Den har lett oss fram till det nyfödda barnet. Vi har orsak att böja knä vid hans krubba. Men vi ska inte nöja oss med att betrakta det nyfödda barnet, utan också ta till oss det budskap han kom för att predika, och låta Jesus vara ljuset på vår stig och be honom leda oss varje dag.

Ann-Mari Audas-Willman är kyrkoherde i Solf församling.

#bönetwitter

”Käre Far i himlen, tack för att du sände din son till världen, till vår frälsare och vän. Var du min ledstjärna och ljuset i mitt liv. Amen.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Mika 4:1-4

ANDRA LÄSNINGEN
1 Tim. 3:16

EVANGELIUM
Matt. 2:1-12

Trettondagen, epifania. Temat är ”Jesus, världens ljus”.

PSALMFÖRSLAG

46, 45, 49, 47 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Julkрубba. Den första julkrubban skapades av den helige Franciskus av Assisi. Franciskus ville föra jul i Betlehem, men efter att ha sett krigets fasor ändrade han sig. I stället föddes tanken på ett Betlehem i Assisi, och som en protest mot korstågen skapade Franciskus den första julkrubban år 1223.

I en ladugård ströddes halm ut på golvet och djur ställdes runt omkring. Där sjöng han sedan julevangeliet. Den äldsta bevarade julkrubban, från år 1291, finns i Santa Maria Maggiore-kyrkan i Rom.

Källa: <http://www.svclin.se>

KALENDERN 3-9.1

DOMPROSTERIET

❖ **BORGÅ**
2 SÖNDAG EFTER JUL 4.1:
KL. 12 HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN
Puska, Smeds, Helenelund. Kollekt: Retreatstiftelsen Snoan
TISDAG 6.1 TRETTONDAGEN:
KL. 12 HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN
MED PRÄSTVIGNING, Lindgård,
biskop Björn Vikström, Tollander,
Cornicines Borgoensis.
ONSDAG 7.1:
PASTORSKANSLIET STÄNGER KL. 12 IDAG
KL. 13: VECKOMÄSSA I TAIZÉSTIL I
Lundagatans kapell, Lundagatan 5
Smeds, Söderström

❖ **LAPTRÅSK**
Sö 4.1 kl. 10: Högmässa i kyrkan,
Stina Lindgård, Karmen Kelk
Ti 6.1 kl. 18: Kvällsmässa i kyrkan
på trettondagen, Stina Lindgård,
Karmen Kelk
On 7.1 kl. 9.30-: Vuxen-barngruppen i församlingshemmet,
Elin Lindroos

❖ **LILJENDAL**
Sö 4.1 kl. 12: messu, Mariagården,
Stina Lindgård, Karmen Kelk
Ti 6.1 kl. 12: Högmässa på trettondagen,
Mariagården, Stina Lindgård,
Karmen Kelk
To 8.1 kl. 9.30: Öppet café för alla åldrar på Annagården, Gina Nyholm

❖ **LOVISA**
Gudstjänst: sö 4.1 kl 10 i kyrkan,
Blom, Tollander
Samkristen förbönstjänst: må 5.1 kl 18 i församlingsgården
Trettondagens gudstjänst: ti 6.1 kl 10 i kyrkan, Blom, Tollander. Radiering på Radio Vega kl 13:03
Vi sjunger ut julen: ti 6.1 kl 15 i Valkom kyrka
Morgonkaffe: to 8.1 kl 8:30 i Tikva Ordets och bödens kväll: to 8.1 kl 18:30 i kyrkan

❖ **PERNÄ**
Högmässa: sö 4.1 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski.
Trettondagens tvåspråkiga julfest för alla församlingsbor: ti 6.1 kl. 14.00 i kyrkan och Sockenstugan. Östnylands Lucia, ”Tiernapojat”, Blokomblaanda m.fl. uppträder, Sockenservering och fri samvaro i Sockenstugan.
Forsby pensionärskrets: on 7.1 kl. 13.00 i Mikaelstugan, Jeannette Sjögård-Andersson.

❖ **SIBBO**
Sibbo kyrka: Sö kl 12 mässa Katja Korpi, Lauri Palin.
De vackraste julsångerna på Linda: Sö kl 14 Helene Liljeström, Ann-Christine Wiik, Palin.
Musik på trettondagen: Ti kl 18, Sibbo kyrka. Liljeström, Palin, körer och sånggrupper. Fritt inträde.
Ungdomskvällarna inleds: öppet hus från kl 14, programmet börjar kl 18:30. Prästgården. Kjell Lönn-

qvist, Patrik Frisk.
Kaffe för närståendevårdare: Fr 9.1 kl 13, Prästgården. Anmälan behövs ej. Wiik.

HELSINGFORS PROSTERI

❖ **JOHANNES**
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Sö 4.1
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Fogelberg. Kyrkkaffe.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Almqvist, Fogelberg.
Ti 6.1
kl. 18: Carols i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Johannes kantori, Tomas Vokalensemble.
On 7.1
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.
Fr 9.1
kl. 10-11.30: Knatterytmik med kaffestund. För barn över 1 år. Wiklund.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E.
Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl. 12

❖ **MATTEUS**
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Pastorskansliet stängt på trettondagen 6.1.
MATTEUSKYRKAN: Åbohusvägen 3
Sö 4.1 kl. 12: högm, Ahlfors, Anders Forsman. Kyrkkaffe.
Ti 6.1 kl. 12: högm, Forsén, Rönberg, Forsman, Sundroos, Matteus kyrkokör. Vid kyrkkaffet berättar Britt-Helen Lindman om arbete i Nepal. Missionslotteri och försäljning.
On 7.1 kl. 17.30: öppen förbönsgroup (2 vän).
To 8.1 kl. 12: halvfärdiga handarbeten, Riitakorpi (2 vän).
ÖSTERSUNDOM KYRKA Kapellvägen 65
Sö 4.1 kl. 10: högm, Ahlfors, Anders Forsman. Kyrkkaffe.
DEGERÖ KYRKA: Rävsvägen 13
Ti 6.1 kl. 18: De Vackraste Julsångerna. Vi sjunger tillsammans med Anders Forsman, Mimi Sundroos, Helena Rönberg och Toimela Brass. Fritt inträde. Möjlighet att lätt och behändigt ge kollekt med bankkort, via en kollektautomat. Välj om du vill stöda Finska Missionsällskapets julinsamling för u-ländernas mamor eller Westerlings och arbetet i Nepal.

❖ **PETRUS**
www.petrusforsamling.net

Sö 4.1:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka. Thylin, Ahlberg.
- kl. 10 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
Må 5.1:
- kl. 19 Samtalsgrupp för män: i Petruscentret, Vesperv. 12 A. Stig-Olof Fernström.
Ti 6.1:
- kl. 10 Trettondagshögmässa: i Månsas kyrka. Lassus, Hilli, sång av Kristina Krogius.
On 7.1:
- kl. 13.30 Bibelettermiddag: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Stig-Olof Fernström undervisar. Kaffe med dopp.
Petrus församlings kansli är stängt på trettondagen 6.1.

❖ **HELSINGFORS PROSTERI**
Julsajten www.jul.fi
Tonen från himlen lever kvar: Helsingfors julkrubbor 2014 kan beses i skyltfönster i stadskärnan under adventstiden samt i olika kyrkor fram till 6.1.2015. Att återge julberättelsen med hjälp av dockor, bilder eller skulpturer är en gammal kristen tradition. Mer info: www.jouluseimet.fi
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl. 20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour>
Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!
KAMPENS KAPELL är öppet: vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi

❖ **DEUTSCHE GEMEINDE**
So 4.1. um 11 Uhr: Abendmahls-gottesdienst zum 2. Sonntag nach Weihnachten (Beutel)
Di 6.1. um 11. Uhr: Gottesdienst zum Epiphaniastag (Beutel)

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

❖ **ESBO**
Högmässor:
Sö 4.1. Esbo domkyrka kl. 12.15. von Martens, Malmgren. Kyrkkaffe i Sockenstugan.
Trettondagen ti 6.1. Esbo domkyrka kl. 12.15. Rönberg, Kronlund, Wikman. Välsignelse av nya förtroendevalda och nyanställda. Kyrkkaffe i församlingssgården.
Ny sorgegrupp: Sockenstugan, Kyrkbacksv. 2 vid Esbo domkyrka, start to 15.1 kl. 18-19.30. Följande träffar to 22.1, 29.1, 5.2 och 12.2. För dig som nyligen genom dödsfall förlorat en anhörig eller nära vän. Ingen förhandsanmälan behövs. Mer info: Heidi Jantti, 040 531 10 46, heidi.jantti@evl.fi
Församlingsretreat med temat ”Ljuset är gott”: Retreatgården Snoan, Lappvik, Hangö 10-12.4.2015. Ledare är kyrkoherde Roger Rönberg. Pris 75 € för esbobor, 120 € för övriga. Anmälan senast 26.3 till Claire Broberg.

UTMANING LÄSANDE

Läs Bibeln under nya året

Antar du utmaningen att bli en daglig bibelläsare? Svenska Bibelsällskapet vill år 2015 samla så många som möjligt och hjälpa dem att läsa Bibeln varje dag. De allra flesta i vårt samhälle har till-

gång till Bibeln, men läsandet står inte i proportion till ägandet.

På webbplatsen antautmaningen.se kan intresserade gå in och anmäla att de antar utmaningen.

– Jag kommer själv att försöka läsa Bibeln på ett år och blogga om mina erfarenheter, säger **Anders**

Blåberg, generalsekretär för Svenska Bibelsällskapet.

De som väljer att anmäla sitt intresse på webbplatsen kommer att få regelbundet stöd för sin bibelläsning via goda tips, råd och inspiration.

Svenska Bibelsällskapet har funnits i 200 år

och planerar olika festligheter under jubileumsåret 2015. Satsningen Anta utmaningen ska löpa som en röd tråd genom hela året.

– Vad kan vara bättre för ett bibelsällskap än att lyfta fram själva bibelläsningen? säger Anders Blåberg.

LOCUS

www.locus.fi

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyllt
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff (A)
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

Juridisk byrå HENRICSON & KIETZ

Kungsg. 7, 10600 Ekenäs 050-555 3616
henricson.kietz@surfnet.fi 0400-470 709

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.armasborg.fi Jour 0400 977 000

Byarevyn i Oravais

har premiär i februari
på Årvasgården

Med ett 10 tal reprisföreställningar
Se närmare annonsering i dagspressen
eller per tel. 050-377 3679

169€
/ pers./2 dygn

Midvintererbjudande Spasemester 2 dygn

- inkvartering i dubbelrum
- 2 x frukost
- 2 x lunch eller middag från buffébordet
- 1 x inträde till restaurangdansen
- 1 x klassisk massage 25 min
- 1 x gruppbehandling med aromatofflor
- 1 x kaffe med dopp
- fri tillgång till spabadet och gymmet
- ledarlett fritidsprogram må-fre

Gäller 1.1.– 1.3.2015

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÄSTAR

- ett gratis informationspaket och en kosnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST
Tölo: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum: Esboplaten 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautaushuolto.net **MEMORIA**

Werthmanns begravningsbyråer Ab Werthmann Oy

Fullständig begravningsservice
- med omtanke och erfarenhet från 1912

Karis Hangö Ekenäs Ingå, Sjundea
Köpmansg. 18 Bulevarden 9 Gustav Wasa g. 14
Tel. 019-232186 Tel. 019-2482059 Tel. 019-2413261 Tel. 019-232186

www.werthmanns.com Dejour 24 h 0400-473391

Vill Ni marknadsföra er i svenskfinland?

Vi sköter om annonserna till bl.a dessa tidningar:

Kyrkpressen, God Tid, Finlands kommuntidning,
Löntagaren, Pohjalainen Yrittäjä, Folkhälsan, Resonans,
City & Arcipelag, Respons, Replik, Gula Pressen,
Hembygden, Vi hörs, Malax blade, VIFK Magasin,
Sportpressen, + webbannonser.

Ni kan även boka in bilagor till dessa tidningar via oss!

Jonnys Försäljningstjänst / Cjcenter Kb
tfn: 0500 924 528

Hedra minnet

Begravningstjänster
med tiotal år
av erfarenhet.

Blomsterarrangemang,
unika kistor,
urnor.

Nu även i BORGÅ.

Vi rekommenderar
tidsbeställning.

Blomster- och Begravningstjänst

P. Borg & Co

30 år

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080

Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882

www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

Var olyckan framme?

Patientjuristerna hjälper dig vid handläggandet
av personskador till följd av:

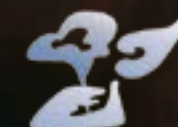
patientskada, läkemedelsskada, olycksfall, trafikolycka, m.m.

Telefonrådgivning på svenska:
vardagar kl. 9-17 på numret 0600-13636 (2,20 euro/min + lna)

www.potilaslakimiehet.fi

Finlands Patientjurister

I sorgens stund är du inte ensam

HOKI ELANTO
BEGRAVNINGSTJÄNST

En byrå med komplett service.

60
ÅR

HOKI-ELANTO

HELSINGFORS

FORUM tel. 010 76 66620
HAGNÄS tel. 010 76 66500
MALM tel. 010 76 66630
TÖLÖ tel. 010 76 66530
ÖSTRA CENTRUM
tel. 010 76 66590

ESBO

ALBERGA tel. 010 76 66610
ESBOVIKEN tel. 010 76 66640
HAGALUND tel. 010 76 66570

VANDA

DICKURSBY tel. 010 76 66560
MYRBACKA tel. 010 76 66600
KERVO tel. 010 76 66550
HYVINGE tel. 010 76 66580
(0,0835 €/samtal + 0,1209 €/min)

TELEFONJOUR 24 h:
050 347 1555

hok-elannonhautaustalvelu.fi • perunkirjoitustoimisto.fi

Ge tid till familjen

Kom till Äkäslompolo på sportlovet!

Skidresor till Ylläs.

från Nyland 14 – 20.2. 2015

från Österbotten 21 – 27.2. 2015

5 hela skiddagar!

Förmånliga familjepriser med busstransporter och logi
med helpension (morgonmål, lunchmatsäck, middag
och kvällsmål). Erfarna och nyktra reseledare.

Ungdomar från 13 år även utan föräldrar.

Bokningar & förfrågningar: info@raitismaja.fi
06-3180 900 / 0400 126 830 www.raitismaja.fi

Johannes är fjärde störst

I nr 51-52 ingick en notis om kyrkoherdeinstallationen i Johannes församling. Där påstod vi beklagligt att församlingen är stiftets näst största efter Esbo svenska. Det stämmer inte. Både Borgå domkyrkoförsamling och Vasa svenska har fler medlemmar, Johannes kommer på fjärde plats.

Som ett intressant fak-

tum kan man notera att om man tillfogar den nygrundade Ekenäsnejdens svenska församling till stiftets fem-i-topp-lista så hittar man en fjärdedel av alla finlandssvenska luthersaner i någon av de här storförsamlingarna.

Medlemsantal för samtliga församlingar finns i Årsbok för Borgå stift, som ges ut av Fontana Media.

FRÅN OCH med den 1 januari 2015 har Borgå stift två nya församlingar, Karis-Pojo svenska och Ekenäsnejdens svenska. Alla församlingar hittar man i den nyutkomna Mötet – Årsbok för Borgå stift 2014.

Annonsera i

KP.
KYRKPRESSEN

www.kyrkpressen.fi

Kurs i läkande förbön, Enä-Seppä, Vihtis, 23-25.1.2015

Inleds fre kl 16.30 och avslutas sö kl 17.

Ledare: Jan Nygård, Eva och Sven Bäcksbacka m.fl.

Pris: 160€.

Arr. Helhet genom Kristus rf. i samarbete med Svenska Studiecentralen.

Mer info: www.helhetgenomkristus.fi
Anmälan senast 13.1 till Sven Bäcksbacka, 044,5355029, sven.backsbacka@parnet.fi

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

DET VAR liv i luckan under den familjevänliga högmässan i Bergö kyrka. FOTO: HÅKAN GRANLUND

Ta gärna med maracas, tamburin eller liknande!

Så stod det i infon om den familjevänliga högmässan i Bergö kyrka i början av december. Och med klapper och dunkdunk tågade juniorer, miniorer och mammor med småbarn i procession in i kyrkorummet och församlingen reste sig. Ett glatt och förväntansfullt gäng ställde sig framför altaret och sjöng. Det syntes tydligt att de tyckte att det var spännande. De två glada killarna, som delade ut temablad och psalmbok innan högmässan började, bidrog till att förstärka intrycket av den glädje som präglade upplägget. Församlingspastor Englund, vår Cay-Håkan, vill återupprätta barnens plats i gudstjänsten.

– Det här är inte en familjegudstjänst utan en vanlig högmässa som är öppen för familjen och välkomnar barnen, sade han. I den familjevänliga gudstjänsten och högmässan står Jesus i centrum. Han förklarade sin vision medan klockorna ringde samman.

– Barnen behöver inte vara helt tysta och föräldrarna behöver inte skämmas om

IBLAND KAN det vara roligt att ge sig ut på upptäcktsfärd. FOTO: HÅKAN GRANLUND

barnen gråter. Inget barn behöver bäras ut för att det känns som om det stör andra, betonade han. För alla får vara med. Och ingen missar något även om uppmärksamheten kanske riktar åt olika håll. Temapapp-

ret innehåller texter, böner och en sammanfattning av predikan. Fast han tillade: Dörrarna till församlingshemmet är öppna, ifall en nödsituation uppstår.

Dagens tema illustrerades på flanellografen som pla-

cerats framme i koret. För att få aktiva och engagerade kyrkobesökare visade Cay-Håkan rörelserna i korstecknet så att vi alla kunde medverka och berättade också när fridshälsningen med bänkgrannarna utväxlas. Det var rörelse i kyrkan, men inte rörigt. Någon bytte bänkplats ibland, några provade på en liten vandring i mittgången, en annan kröp försiktigt mellan bänkraderna, kyrkans gamla bilderböcker kom i användning – och tack och lov för toaletten i kyrkfarstun. Allt förlöpte ändå smidigt, utan större åthävor och nästan under största möjliga tystnad. De sång- och rörelseglada barnen uppträdde tillsammans med mammorna flera gånger och två juniorpojkar bar frimodigt upp kollekten. Maracasserna, tamburinerna och liknande togs åter i bruk i uttågsprocessionen.

Den här söndagen deltog 64 barn och vuxna i högmässan på Bergö. De församlingsanställda log stort. IRIS SJÖBERG

Milda stjärna, ren och klar, tänd för oss ditt ljus.
Stråla hög och underbar över våra hus.
Glimma himmelskt god och ren, värm oss i ditt milda sken.
Stråla stjärna, ren och klar, hög och underbar.

Psalm 47
Text: Joel Rundt 1933
Bearb. Bengt Carlsson 1933

WIKSTRÖM'S BUSSTRAFIK

KOM MED TILL HOLLAND OCH BLOMSTERPARADEN

20-28.04 2015

Nordsjövallen, Keukenhof, Delft, Panorama
Mesdag, Kanaltur Finnlines tur/retur Helsingfors-Travemynde

Anm.+närm.info:Catharina Hindrén
0503281209.catharina@hindren.fi

WIKSTRÖMS BUSSTRAFIK Ab

Ett komfortabelt sätt att resa!

INKAST PATRICK WINGREN

Här då och nu

NÄRJAG var liten var vårt telefonnummer ännu femsiffrigt, och man ringde till fysiska hus. Hemma hos oss svarade ofta jag eller mina syskon, skrev upp numret som pappa eller mamma skulle ringa när de kommit hem. Vid det angivna numret satt människor i sina egna hus och väntade på kontakt.

Utrikessamtal var något utöver det vanliga, och bar ofta nyheter som måste delges direkt. En viss övervikt fanns nog på sorgebud, såsom dödsfall i slakten – avgörande ärenden där både uppringare och samtalsmottagare kände nödvändigheten av röstkontakt i brist på möjlighet att omfamna varandra och dela bördan så.

Och breven. Man sökte ivrigt i dagsposten efter de annorlunda breven, de som i sällsamma stunder kunde hittas någonstans bland räkningar och annat grått. Frimärket, handstilen på kuvertet, den sirliga tyngden av brevpappret i handen överbryggde län, landgränser, oceaner och gav en känsla av samhörighet.

FÖRNÄGRA är sedan fick jag ett textmeddelande av en äldre man. En gemensam bekant hade uppmanat honom att skicka ett sådant om han inte lyckades få tag i mig via telefon. Det är för övrigt ett värnande om personlig integritet som jag för länge sedan slutat skämmas över: jag känner mig inte tvingad att vara möjlig att nå omedelbart, var som helst.

Textmeddelandet kom på posten, i vykortformat. Det meddelandet raderades aldrig, och bar redan vid ankomsten en alldeles särskild vikt.

Tidigare var man förmodligen ofta frustrerad över att det tog så lång tid att dela med sig. Lika troligt är att det samtidigt fanns en tillfredsställelse över det mogna, lugna tempo i vilket tankar, idéer och nyheter utbyttes.

I dag är kommunikation blixtsnabb och vidsträckt. Vänskapskretsen blir rasande stor, och vi delar med oss av vår vardag i samma stund som den äger rum. Vi framträder selektivt – de flesta mycket glada, några mycket arga, och ganska få förmodligen helt som sig själva. Just ingen av oss har tid att begrunda, eller att vänta på något.

I STÄLLET rapporterar vi – med statusuppdateringar, med bilder som skriker ”Se mig, jag är här. Nu!”. Samtidigt minskar ropen från barrikaderna när vi så smidigt i skydd av skärmar kan tydliggöra vår ståndpunkt, ofta anonymt. Jag är rädd att vi är både närmare och längre ifrån varandra än någonsin tidigare.

Min dotter har växt upp med internet, inte emigrerat in i cybervärlden som så många av oss äldre. Nu – i övre tonåren – är hennes favorithobby brevskrivning. Hon gör egna kuvert, väljer papper, dekorerar. Hon njuter av långsamheten, och hon vittjar ivrigt postlådan varje dag i väntan på det speciella.

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad.

JÄMLIKHET BIBELN

Vi tror vi vet bättre än Gud

Det sker stora förändringar i vårt älskade fädernesland, liksom också i den kyrkasom bär reformatorn Luthers namn. Vårt land utvecklas till ett hedniskt samhälle där människan och hennes njutningar står över allt annat. (2 Tim. 3:1-5) Man talar om Gud, hans ord får nog vara med i bakgrunden, men det ska vara på människans villkor. Vi bestämmer, Gud får rätta sig efter det. Vi har blivit så kloka och civiliserade så vi vet bättre än Gud och kan således lägga hans ord till sidan till förmån för våra egna tyckanden och tänkanden, trots att himmel och jord ska förgås snarare än att en prick av hans ord ska glömmas bort.

Nu har ju aborterna och homosexualiteten varit aktuella ämnen men mycket annat kunde och borde nämnas, som till exem-

pel kvinnliga lärare (präster) i församlingarna, vilket också helt uppenbart strider emot Guds ord. När dessa saker dryftas så motiveras det nog flitigt både för och emot. Man tänker och tycker. Man känner och vet. Undersökning och forskning visar det eller det. Jämlikhet, jämställdhet och människans rättigheter tycks ha blivit heliga uttryck i dessa sammanhang trots att de inte återfinns i Den Heliga Skrift. Kärleken som Bibeln talar om var aldrig ämnad som en täckmantel för synden. Gud älskar oss människor men han hatar synden. Naturligtvis kan den som tror på Gud och hans ord aldrig heller börja acceptera eller leva i sådant som Guds ord fördömer. Inte så att de som fallit i dessa nämnda sa-

ker skulle vara större syndare eller mera odugliga än andra människor. Guds ord vittnar om oss att alla har avvikit och blivit helt odugliga, det gäller också den som menar sig ha levt i enlighet med Guds ord hela sitt liv. Vi är alla i behov av en hel försoning genom Jesus offerdöd på korset, utan hjälp av våra egna gärningar. Det som våra gärningar har åstadkommit finns nog att beskåda i långfredagens händelser och jag tror inte att någon av oss behöver yvas över våra gärningars frukter, frukter som Frälssaren då måste skörda för att försona oss med Fadern. För att bli delaktig av denna försoning behöver människan finna Guds rike, hans barn här på jorden. Samma lösenycklar som Jesus lämnade åt lärjungarna an-

vänds där ännu i dag. Där förkunnas syndernas förlåtelses evangelium och endast genom tron på detta blir en människa duglig för himmelen. Då föds en ny vilja i hjärtat, en vilja att följa Guds ord och vilja. Då talar man om syndernas förlåtelse och att överge synden, inte om syndernas tillåtelse och att leva i synden, om vi lånar Luthers uttryck.

Bibeln är helt klar på dessa punkter, hur man än försöker misstolka och förvränga. Kom ihåg att mänskliga tyckanden och känslor väger allt för lätt inför det ord som ska döma oss alla på den yttersta dagen.

KIM ENKVIST
Larsmo

RÄTTVISA FÖRLÅTELSE

Självständighet och förlåtelse

Den som hade förmånen att på självständighetsdagen stå och sjunga Finlandiahymnen med sin kör invid hjältegravarna, kunde förutom tacksamhet inte låta bli att känna sorg över vilket slöseri kriget var – så många döda unga ynglingar till ingen nytta! De fick aldrig se Finland resa sig upp som en fågel Fenix ur askan och växa till ett av världens mest utvecklade länder.

Var då den efterkrigstida utvecklingen en direkt följd av krigets fasanfulla brand? Skulle utvecklingen ha skett utan den samhällsriktighetskänsla och beslutssamhet som de svåra åren skapat? Knappast ...

Den finska sisun, med hjälp av starka och ansvarsfulla ledares roll i det politiska spelet, gjorde att Finland kom på fötter med sin självständighet i bakfickan. ”Det enda sättet att bli av med sin fiende är att bli vän med honom.” Det här torde gälla i alla sammanhang.

I boken Dagens Lösen 2014, dagen före självständighetsdagen, kunde vi läsa: ”Bli inte ovänner på vägen!” och: ”Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten ...” (1Mos 45: 24/ Ef 4:3)

Det här är möjligt bara om vi lär oss förlåta varandra, utan krav på rättvisa. Det är enda sättet att inte ”väcka den björn som sover”.

Innebär självständighet inte att också vara karl nog att kunna förlåta? ”Det är genom att glömma sig själv, som man finner sig själv. Det är genom att förlåta, som man blir förlåten” (Franciskus av Assisi)

”Hur många gånger skall jag förlåta, min broder, är sju gånger nog?” – Inte sju gånger, utan sju gånger sjuttio, säger Jesus. Att förlåta är ingen skyldighet utan en förmån! Kan vi inte förlåta, så kan vi heller inte ta emot förlåtelse. Vi har avskärmat från det kraftfält som skapar hela människor. Och det är bara helade människor som kan komma hem, genom förlåtelsens port – den enda vägen till försoning mellan Gud och människa. Utan förlåtelse ingen nåd, utan nåd inget liv.

Vi behöver en gränslös förlåtelse, som bär genom jämmerdalen, ända upp till himlasalen.

HÅKAN STRENG
Jakobstad

KÄRNKRAFT FRAMTID

Kärn- och kolkraft bör slopas

Några debattörer har skrivit om kärnkraft och Fennovoima i Kyrkpressen. Enligt Fred Koroleff är atomkraft ingen samvetsfråga (11.12). Jag anser tvärtom att den är både en moral- och samvetsfråga.

Det delvis ryskägda Fennovoima kallas vara finskt. Ja det är beläget på finsk mark. Däremot är reaktorn till 100 procent rysk teknik och sannolikt beroende av kärnbränsleimport från Ryssland.

Konsekvenserna av att bränsleavfall förvaras öppet i bassänger kan bli farliga. I Fukushima 2011 inträffade en partiell härdsmälta i bassängen för utbränt bränsle i reaktor 4 skyddat bara av en vanlig takkonstruktion. Vidare inträffade tre härdsmältor i reaktor 1, 2 och 3. Den makabra följden blev att 2 704 ton utbränt bränsle i bassänger ovanför reaktorerna till stor del pulveriserats och förts bort med luften och fallit ner någonstans.

Strålningen från Tjernobylycka 1986 orsakade nästan en miljon dödsoffer (985 000) i Europa och norra halvklotet, enligt rysk-ukrainsk-vitrysk forskning, en siffra som sedan ökat. Boken ”Tjer-

nobyli: Konsekvenser av katastrofen för människor och miljö” utkom 2010 på engelska (New York Academy of Sciences). Enligt författarna står det klart att det finns en risk större än kärnvapen dold inom kärnkraft.

Även under normal drift orsakar kärnkraften stora, varierande utsläpp av olika slag, orsakar cancercumörer och barnleukemi, enligt aktuell miljöforskning.

Koroleff påstår utan verifiering att kolkraften orsakar 100 000-tals offer i världen överlag och indirekt i föroreningar, olyckor med mera. Ja, den orsakar många offer. Därför måste både kärn- och kolkraften ersättas med förnybar energi som skapar många arbetsplatser i jämförelse.

Olyckligtvis har de båda skadliga energiformerna oerhört starka lobbygrupper som fördröjer övergången. Positivt likväldigt i Europa är nya investeringar i energiproduktionen 70 procent förnybar energi. Kärnkraftens andel minskar i Europa och globalt.

BO BÄCKSTRÖM
Närpes

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

EVIG DOM

”Alla har inte förberett sig inför den sista resan. För många kan den eviga fördömsen komma som en total överraskning.”

Mika Tuovinen
i Uusi Tie

TIGGARE ANSVAR

Var generös

”Det är att möta nöden med respekt, att med röst och blick acceptera att den andra personen har kraft och värdighet som jag själv. Vad gör det annars med oss när vi går förbi tiggare? Det är ingen tillfällighet att alla betydande religionsstift-

tare med emfas har talat om tiggare och menat att om man inte själv är en så ska man i alla fall vara generös mot dem som är det.”

Mikael Mogren uppmanar i en ledare i Kyrkans Tidning oss att möta tiggarnas blick när vi ger en slant.

ATT VISTAS i naturen är för många människor ett otvunget sätt att känna sig nära gudsmysteriet.

FOTO: STOCK XCHNG

Koppla upp dig till Gud

”Personlig andakt” låter fromt och kanske lite pretentiöst. Men det handlar sist och slutligen om något mycket enkelt och naturligt. Andakt är ordet för den metod vi använder för att kunna leva nära Gud.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

I dagens hektiska värld är det många som tycker att de inte har tid för en daglig andaktsstund. Kanske finns det en längtan efter att börja, men det känns svårt. Hur ska du göra och förresten – varför är det bra med personliga andaktsvanor? En del har kanske under livets gång slutat med sina tidigare regelbun-

da andakter men vill gärna ha goda tips för hur man kan komma igång på nytt.

Artikeln har inspirerats av intervjuer med Pekka Y. Hiltunen, Kyrkostyrelsens sakkunniga i religionsdialog och erfaren retreatledare, och Jaana Rönttilä, stiftssekreterare, präst, psykoterapeut och ansvarig för bland annat själavården i Helsingfors stift.

Ger ro och stärker oss

Varför ska du överhuvudtaget satsa tid och energi på ett personligt andaktsliv? På det finns det antagligen lika många svar på som det finns andaktsutövare. Men här är ett försök:

En andaktsstund ger sinnet ro och tränger undan vardagens kaos känsla. Att sitta framför ett kors eller en ikon hjälper dig att rikta din uppmärksamhet mot det som är viktigt i livet, mot Gud. I andakten kan du uppleva att du hittar tillbaka till dig själv och din identitet som kristen blir stärkt.

En övning i närhet

Vilka är då fördelarna med en dagligt återkommande och regelbunden andaktsvana?

Ett kristet ideal är en ständigt pågående bön i vårt inre, en oavbruten och intim närhet till Gud. Det är givetvis lättare sagt än gjort. Regelbundheten är en daglig påminnelse och en övning i närhet till Gud. Bönen är inte något som Gud kräver av dig, utan något du gör för att du själv behöver det och för att du mår bra av det. En inre dialog med Gud ger vardagen ett nytt djup och en levande förankring i den andliga verkligheten.

Många sätt att be på

Det finns inte bara ett sätt att be på utan många. Det sägs att du lär dig be genom att be. *Petitiv* bön kallas det när du ber Gud om något: om hjälp, om stöd, att bota sjuka. Tacksamhet riktad till Gud är en form av bön, liksom tyst bön, meditativ bön, kontemplativ bön, centrerande bön med mera. Gränserna mellan olika böneformer är inte strikta och klara utan flytande. På retreat kan du lära sig mera om de många olika meditativa böneformerna som listades ovan. Oftast handlar det inte om så märkvärdiga saker utan om olika mer eller mindre enkla metoder för att stilla det egna sinnet. När sinnet blir stilla blir man mera mottaglig för Guds tilltal.

Testa en retreat

Ett bra sätt att komma igång med ett regelbundet andaktsliv är att delta i en retreat. Det finns ett stort urval av olika typer av retreat och välj en sådan som du tror att skulle passa dig. Att gå på retreat är också ett bra sätt att komma igång på nytt för den som tappat lusten till personlig andakt. Välj en retreat som du tror att kan inspirera dig. Andra sätt att komma igång på nytt är att hitta en ny andaktsbok eller vilken bok som helst som inspirerar dig till ett liv i Guds närhet.

Börja redan i dag

Om du aldrig tidigare haft en daglig andakt eller bätt till Gud så kan du börja redan i dag. Bestäm dig för att exempelvis ha en stilla stund med bön och bibelläsning i fem minuter varje morgon. Om det känns störande med en tidsangivelse så glöm bort den biten. Ta den stund du kan. En hur kort stund som helst duger. Mycket fort kommer du antagligen att märka att du börjar längta efter din stilla stund med Gud. Tänk på bönen som om det var ett samtal med en riktigt god vän. Du behöver inte förstå dig. Var helt dig själv och tala fritt ur hjärtat.

I dialog med Bibeln

Till en personlig andaktsstund hör ofta bibelläsning följt av bön. Bibeln kan man närma sig på flera olika sätt. Ett sätt är att fundera på vilken person i Bibeln som du identifierar dig med. Men du kan givetvis också utforma andakten i enlighet med dina egna behov och personliga vanor. För att stilla sitt sinne använder sig somliga av någon form av mindfulness-teknik. Om du tröttnat på att läsa Bibeln eller kristna andaktsböcker, kan du prova på att läsa andlig litteratur från en annan religiös tradition. Här måste var och en själv känna efter var de egna gränserna går vad gäller öppenhet i relation till andra andliga traditioner.

Andakt med familjen

Utöver att ha personliga stunder av bön och andakt kan du också gå inför att hålla andaktsstunder i familjen med din livskamrat/make/maka och med barnen. Hur detta görs och om det alls låter sig göras beror förstås helt på hur era relationer ser ut och om ni delar livsåskådning. Med barnen kan du be kvällsbön och läsa i en barnvänlig bibel. Det finns ett stort antal varianter att välja mellan, anpassade för olika åldrar. Ritualer och symboler är viktiga för barnen för de talar till barnen på en undermedveten nivå.